

WIEŚCI GMINNE

STYCZEŃ-CZERWIEC 2023

W numerze m.in.: Kalendarium, Z dziejów Markuszowa cz.5. Paweł Grudzień, Wywiad z ciekawym człowiekiem: Kapłanem Mateuszem Szymkiewiczem, Historia Kościoła Starokatolickiego Mariawitów w Łanach, Wywiad z Pawłem Boreczkiem, Z życia szkoły Agnieszka Mroczek, Nasze przedszkole Maria Łubek, Działalność Gminnego Domu Kultury Sławomir Łowczak, Sesje Rady Gminy

3 Maja

Absolwenci klas VIII

Dzień Pamięci o Zbrodni Katyńskiej

3 Maja

105 rocznica urodzin Jana Pocka

Powitanie Lata

WYDAWCA GMINA MARKUSZÓW

Redaktor nac. Leszek Łuczywek Adres redakcji i wydawcy:
ul. Sobieskiego 1 24-173 Markuszów. Druk INTERGRAF
Fot: arch. szkoły, przedszkola, sołectwa, gminy, K.Gugała, S.Łowczak

Święto Patrona

w Szkole Podstawowej im. Jana Pocka

BEZPIECZNE WAKACJE!

Widowisko „Miodobranie”

Powitanie proboszcza ks. prof. Zbigniewa Głowackiego

Szanowni Czytelnicy Gminy Markuszów,
oddajemy w Państwa ręce kolejny numer „Gminnych Wieści”. Jego ramy obejmują pierwsze półrocze 2023 roku.

Był to bardzo intensywny czas ze względu na ilość i wagę wydarzeń w kraju, a także w naszej gminie.

Kontynuowaliśmy rozpoczęte w ubiegłym roku inwestycje drogowe, na które pozyskaliśmy dotacje z programu „Polski Ład”. Po rozstrzygnięciu przetargów, podpisaliśmy umowy na drugi etap modernizacji naszych dróg, na modernizację pierwszej części targowiska oraz na największe kwotowo zadanie – modernizację infrastruktury zaopatrzenia w wodę w naszej gminie. Prowadziliśmy sprzedaż węgla dla mieszkańców, co wymagało wdrożenia w urzędzie procedur sprzedażowych właściwych w przedsiębiorstwach. W tym miejscu chcę podziękować za dobrą współpracę właścicielom miejscowych składów węgla podczas realizacji tego zadania.

W cieniu dużych projektów pozostaje bieżąca działalność, która czasem niedoceniana stanowi tak naprawdę esencję pracy gminy.

W lutym odbyły się wybory sołtysów i rad sołeckich.

Podjęliśmy próbę odzyskania praw miejskich przez Markuszów. Jednak mimo zgody większości sołectw na zmianę statusu gminy, sami mieszkańcy Markuszowa w większości byli przeciwni tej zmianie.

W lutym tragicznie odeszła od nas pani Skarbnik Krystyna Sołdek, jej śmierć była dla nas - współpracowników bardzo trudnym doświadczeniem i niepowetowaną stratą. Niestety w minionym czasie przyszło nam pożegnać również długoletnich sołtysów - p. Wiesławę Wójcik oraz p. Eligiusza Habę. Wszystkich zmarłych pozostawiamy w serdecznej pamięci.

W czerwcu powitaliśmy nowego proboszcza parafii św. Józefa w Markuszowie - ks. prof. Zbigniewa Michała Głowackiego.

Kalendarium wydarzeń gminnych, artykuły historyczne, inwestycje, wydarzenia szkolne i przedszkolne, podsumowanie działalności GDK, ciekawi ludzie i ich historie - wszystko to znajdą Państwo w bieżącym numerze.

Życzę miłej lektury. Wójt Leszek Łuczywek

ROK 2023

Styczeń

16-27.01. „Ferie z Domem Kultury w Markuszowie”.

Dzięki bardzo dobrej współpracy z Lubelskim Klubem Karate Kyokushin w okresie ferii, w szkole w Markuszowie, były prowadzone nieodpłatnie zajęcia sportowe.

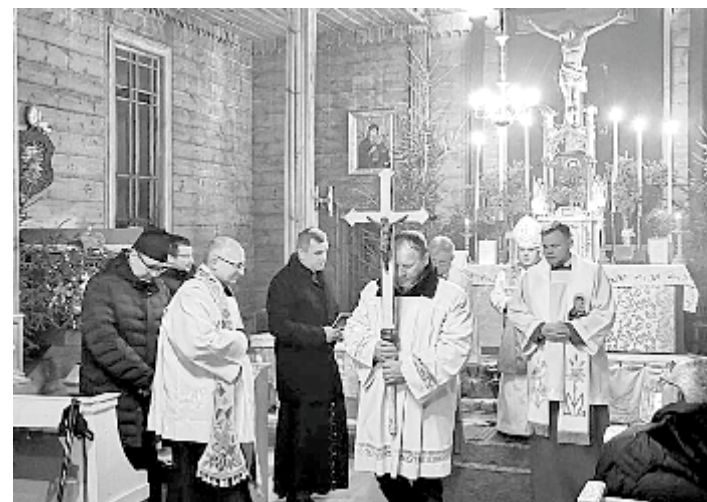

19.01. W GDK w Markuszowie miało miejsce spotkanie konsultacyjne w sprawie Projektu Lokalnej Strategii Rozwoju, zorganizowane przez LGD „Zielony Pierścień”.

20.01. Spotkanie z sołtysami na zakończenie kadencji. Wszyscy sołtysi otrzymali pamiątkowe listy, w których wójt serdecznie podziękował za ofiarną pracę na rzecz swoich sołectw. Rozmawiano też o bieżących działaniach gminy i organizacji wyborów sołeckich na kolejną kadencję.

21.01. W Parafii Kościoła Starokatolickiego Mariawitów w Łanach w ramach Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan odbyło się **Spotkanie Ekumeniczne**. O godz. 18 rozpoczęła się uroczysta Msza Święta o jedność chrześcijan pod przewodnictwem Biskupa Naczelnego Kościoła Starokatolickiego Mariawitów Marka M. Karola Babi. Słowa wprowadzenia i pozdrowienia w imieniu Lubelskiego Oddziału Polskiej Rady Ekumenicznej skierował jego przewodniczący, ks. infułat Andrzej Gontarek z Kościoła Polskokatolickiego prob. parafii Wniebowzięcia NMP w Lublinie. Przygotowanie do Komunii Świętej i Sakramentu Pokuty poprowadził kapłan M. Felician Szymkiewicz, prob. parafii Kościoła Starokatolickiego Mariawitów w Wierzbicy i Łanach. Na nabożeństwie obecni byli też: ks. Sławomir Pawłowski z KUL przewodniczący Archidiecezjalnej Rady Ekumenicznej, ks. Michał Doroszkiewicz prob. Parafii Prawosławnej Św. Równiej Apostołów Marii Magdaleny w Puławach, ks. Maciej Staszak prob. parafii św. Józefa w Markuszowie i kapłan M. Zbigniew Nawara, prob. parafii Kościoła Starokatolickiego Mariawitów w Wiśniewie.

Po nabożeństwie odbyło się spotkanie integracyjne w GDK, gdzie zgromadzonych przywitał wójt Leszek Łuczywek. Chór Młodzieżowy Kościoła Starokatolickiego Mariawitów wykonał kilka utworów charakterystycznych dla tradycji mariawickiej oraz kolędy, do których śpiewania przyłączyli się uczestnicy spotkania. Przyjazna atmosfera ubogacona była pysznymi ciastami, sałatkami i bigosem przygotowanych przez wiernych i sympatyków.

21-22.01. **Dni Babci i Dziadka** - wszystkim życzymy zdrowia, radości, dużo sił do zabawy i dumy z wnucząt. Na zdjęciu nasze przedszkolaki - Grupa Serduszka.

Luty

5.02. **Zebranie sprawozdawcze OSP Kaleń.** Zarządowi gratulujemy absolutorium. List od pani starosty odczytał radny powiatowy Grzegorz Kuna.

12.02. **Zebranie sprawozdawcze OSP KSRG Markuszów.** Zarządowi gratulujemy absolutorium.

14.02. **Dzień Zakochanych – Walentynki.** Na zdjęciu nasze przedszkolaki - Grupa Żabki.

15-19.02. **Wyborcze zebrania sołeckie** połączone z konsultacjami społecznymi w sprawie odzyskania praw miejskich przez Markuszów.

Mieszkańcy na kolejną kadencję wybrali:

Bobowiska - **Magdalenę Odziobę**, Kaleń - **Natalię Serewę**, Góry-Kolonia - **Dariusza Wójcika**, Góry - **Ewę Szymańską**, Olszowiec - **Zbigniewa Pecia**, Zabłocie - **Edytę Staniak**, Olempin - **Marzannę Ogórek**, Łany - **Sławomira Piecha**, Markuszów - **Terese Żurawską**, Wólka Kątna - **Dariusza Gawrona**.

Zmiana sołtysa nastąpiła jedynie w Kaleniu.

Serdecznie dziękujemy dotychczasowej pani sołtys Wiesławie Wójcik za wieloletnią pracę na rzecz społeczności Kalenia.

Dziękujemy wszystkim Mieszkańcom, którzy wzięli udział w zebraniach. Sołtysom gratulujemy wyboru!

17.02. Markuszów był kolejnym przystankiem na mapie odblaskowych podróży po Powiecie Puławskim. W lekcji „**Bądź widoczny, bądź bezpieczny**” w Szkole Podstawowej im. Jana Pocka oprócz uczniów i nauczycieli wzięli udział: Starosta Puławski Danuta Smaga, wójt gminy Leszek Łuczywek, komendant komisariatu policji w Kurowie podinsp. Tomasz Tomaszewski, rzecznik puławskiej policji Ewa Rejn-Kozak z funkcjonariuszami z Wydziału Ruchu Drogowego. Noszenie elementów odblaskowych jest szczególnie ważne w okresie jesienno-zimowym, kiedy jest ciemno i panuje zła widoczność. Jeśli pieszy jest słabo widoczny, łatwiej może zostać potrącony przez samochód. Odblask na ubraniu, czy plecaku może uratować życie.

17.02. Młodzież ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pocka w Markuszowie uczła **obchody 160. rocznicy wybuchu powstania styczniowego**. Podczas uroczystości przypomniano walki powstańcze w najbliższej okolicy oraz został wyświetlony film o bitwie pod Żyrzynem.

Z głębokim smutkiem informujemy, że 28 lutego zmarła Krystyna Soldek. W imieniu społeczności gminy Markuszów i współpracowników z Urzędu Gminy i gminnych jednostek żegnamy naszą panią skarbnik.

Wspominamy każdy dzień z prawie czterech lat Jej intensywnej pracy dla naszej gminnej wspólnoty. Wspominamy dni dobre i te trudne, które przyszło nam razem przeżywać. Wspominamy Krystynę z wdzięcznością, uśmiechniętą z tym charakterystycznym "błyskiem w oku" taką ją zapamiętamy energiczną, kochającą życie, podróże i taniec, wrażliwą na innych, kochającą swój ogród. Była tytanem pracy, perfekcjonistką, która zawsze najwięcej wymagała od siebie. Skrupulatna, dokładna i koleżeńska, znakomity fachowiec, znawczyni finansów publicznych. Poznaliśmy ją również jako doświadczoną działaczkę społeczną i samorządową, zawsze w pełni zaangażowaną w to, co robiła. Jako wójt wiele razy korzystałem z doświadczenia Krystyny również jako radnej i byłej wiceburmistrz. Chętnie dzieliła się swoimi spostrzeżeniami i ogromną wiedzą. Odeszła zdecydowanie za wcześnie, tak nagle i niespodziewanie, uświadamiając nam jak trudne i kruche jest życie.

Składamy kondolencje Mężowi i Rodzinie z nadzieją, że życie ludzkie "zmienia się, ale się nie kończy".

Wieczny Odpoczynek Raczej Jej Dać Panie.
Wójt Gminy Markuszów **Leszek Łuczywek**

Marzec

8.03. Dzień Kobiet. Z okazji Dnia Kobiet wszystkim Paniom, a szczególnie mieszkankom Gminy Markuszów, składamy najserdeczniejsze życzenia zdrowia, szczęścia, pogody ducha, spełnienia najskrytszych marzeń oraz wszelkiej pomyślności.

10.03. Po zimowej przerwie, wykonawca rozpoczął prace przy realizacji kolejnych dróg w ramach pierwszego etapu programu Polski Ład (zostało nam jeszcze do wykonania ok. 8 km dróg). Jako pierwsze modernizowane są odcinki w Górach.

11.03. Dzień Sołtysa. Naszym Sołtysom i Sołtysom składamy serdeczne życzenia satysfakcji z działalności społecznej, sukcesów, dużo zdrowia i pomyślności w życiu zawodowym i osobistym.

22.03. Została położona pierwsza warstwa asfaltu na drodze w Kaleniu.

Fot. Kacper Gugała

24.03. Podpisano umowę na II etap modernizacji dróg gminnych z dofinansowaniem z programu "Polski Ład". Przetarg wygrał Zakład Budowy Dróg i Mostów Bartłomiej Zadura z Gór. W imieniu gminy umowę podpisał wójt Leszek Łuczywek. W ramach drugiego etapu modernizacji ma być wykonane 6.400 m dróg za kwotę 4.313.940 zł w tym dofinansowanie 4.098.243 zł. Zadanie będzie zakończone w lipcu 2024.

27.03. Szkolenie dla rolników przeprowadzone przez LODR i PIP: Zasady warunkowości i przyznawania płatności bezpośrednich w ramach ekoschematów. Nowe płatności bezpośrednie w 2023 r. Obsługa aplikacji e-wniosek. Przedstawiciel Państwowej Inspekcji Pracy omówił główne przyczyny wypadków w gospodarstwach.

31.03. Wykonawca przeniósł się z pracami drogowymi do Markuszowa na ulice Krańcową oraz Syberię.

Kwiecień

01.04. Mieszkańcy Łan zorganizowali akcję sprzątnięcia wsi. Ukłony dla wszystkich którzy znaleźli czas i wspólnie ruszyli w celu poszukiwania "skarbów". Super atmosfera, pełen profesjonalizm i najważniejsze - pełna przyczepka śmieci! Na pewno wyjdzie to na zdrowie naszej okolicy. Pomimo przewrotnej pogody, nikt nie odpuścił. Większość armii stanowili panowie, ale dziewczyny nie pozostały w tyle! Profesjonalne przygotowanie, nieprzemakalne kurtki pomogły wytrwać do końca - Weronika Samoń i Olga Tomaszewska jako jedyne wróciły suche z placu boju. Serdeczne podziękowania przekazujemy na ręce p. sołtysa Sławomira Piecha.

7.04. Dzień Pracownika Służby Zdrowia i Światowy Dzień Zdrowia. Wszystkim pracownikom służb medycznych dziękujemy za poświęcenie.

14.04. Dzień Pamięci o Zbrodni Katyńskiej. W Szkole Podstawowej im. J. Pocka odbyły się uroczystości Dnia Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej. Uczniowie klasy VIII pod opieką nauczycieli: Marioli Sykut, Anny Kutty i Tomasz Serewy przygotowali piękny montaż słowno-muzyczny. Podczas uroczystości głos zabrali dyr. szkoły Agnieszka Mroczek i wójt Leszek Łuczywek, gościliśmy też radnego powiatowego Marka Wocha. Na zakończenie obchodów, delegacja młodzieży z poczem sztandarowym zapaliła znicz przy Katyńskim Dębie Pamięci, który od kilku lat rośnie przed szkołą.

8-10.04. Święta Wielkanocne. Wszystkim mieszkańcom i sympatykom gminy Markuszów składamy życzenia zdrowia, pogody ducha, nadziei i radości ze Zmartwychwstania Pańskiego. Wesołego Alleluja!

19.04 Spotkanie wójta z sołtysami. Podczas spotkania omówiono bieżącą działalność gminy.

22.04. Światowy Dzień Ziemi. Z tej okazji w naszej gminie miała miejsce akcja „Sprzątnięcia Sołectw”.

Okres wiosenny sprzyja prowadzeniu prac porządkowych, dlatego warto wspólnie zadbać o środowisko.

Na zdjęciu nasze przedszkolaki – Grupa Słoneczka

Sprzątanie w Zabłociu – serdecznie dziękujemy tym, którzy znaleźli czas i pomogli przy porządkowaniu. Wspólnymi siłami pobocza od tzw. "kolejki" w stronę Zabłocia zostały uprzątnięte. Na ręce pani sołtys **Edyty Staniak** składamy podziękowania mieszkańcom - Monice i Marcinowi Cieślikom, Agnieszce Kozak, Grażynie Ceglińskiej i Marcie Osuch.

Supergrupa sprzątająca z **Olempina**. Podziękowania dla Wszystkich na ręce pani sołtys **Marzanny Ogórek**.

W **Wólce Kątnej** już czyściutko - frekwencja była bardzo wysoka, poczynając od dzieci poprzez młodzież i dorosłych., posprzątano dom ludowy i wykoszono trawę, potem było wspólne ognisko i pieczenie kiełbasek. Dziękujemy wszystkim na ręce sołtysa p. **Dariusza Gawrona** i radnego p. **Krzysztofa Gawrona**.

Kaleń też już posprzątany – dziękujemy zaangażowanym mieszkańcom na ręce pani sołtys **Natalii Serewy**.

Sprzątanie **Bobowisk** - pogoda i frekwencja dopisały - aż 21 osób uczestniczyło w sprzątaniu. Pani sołtys **Magdalena Odzioba** przekazuje podziękowania rodzinom: Ogórków, Boreczków, Mazurkiewiczów, Kamińskich, Kobusów, Pawłotów, Mańków, Dąbrowskich, Wójtowiczów, Kozłów, Odziobów. Po sprzątaniu odbyło się wspólne ognisko.

W **Markuszowie** posprzątana została droga za cmentarzem, pani sołtys **Teresa Żurawska** dziękuje osobom, które uczestniczyły w tej akcji.

24.04. Rozpoczęły się prace związane z zamknięciem mostu w Kaleniu. Zamknięcie ma potrwać ok. 2,5 miesiąca. Ułożono też drugą warstwę asfaltu na ul. Krańcowej.

26.04 Ułożony został asfalt na ul. Błońskiej. Trwają prace przygotowawcze na drogach w kierunku łąk w Górach.

Maj

1.05. Międzynarodowy Dzień Solidarności Ludzi Pracy – święto klasy robotniczej, obchodzone od 1890 r., w Polsce jest świętem państwowym od 1950 r.

Ten dzień to też **rocznica wejścia Polski do Unii Europejskiej**, której Polska jest członkiem od 1 maja 2004 na mocy Traktatu akcesyjnego podpisanego 16 kwietnia 2003.

2.05. Dzień Flagi - został ustanowiony na mocy ustawy z 20 lutego 2004 roku. Dzień ten upamiętnia też żołnierzy 1 Dywizji Kościuszkowskiej, którzy umieścili flagę na kolumnie zwycięstwa w Tiergarten w Berlinie. Barwy flagi polskiej są odwzorowaniem herbu, na którym uwidoczniony jest Orzeł Biały.

Barwy flagi złożone są z dwóch poziomych pasów: białego oraz czerwonego. Zgodnie z zasadami heraldyki, pas górny reprezentuje białego orła, zaś dolny nawiązuje do czerwonego pola tarczy herbowej. Kolor biały symbolizuje wodę, wartości duchowej czystości oraz niepokalania, czerwony - nawiązuje do ognia i krwi, a także oznacza odwagę i waleczność.

Wygląd flagi państwowej precyzuje ustawa o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych z 1980 roku. Ustawa określa dokładne wymiary symbolu narodowego. W czasie wywieszania flagi należy pamiętać o oddaniu czci oraz szacunku, flaga nie może dotykać ziemi.

Zdarza się, że osoby prywatne wywieszają flagę państwową z godłem, ale taka flaga przysługuje wyłącznie polskim placówkom dyplomatycznym, wojsku, portom, lotniskom oraz statkom handlowym.

3.05. 232. rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Uroczystą Mszę Świętą w intencji Ojczyzny i Strażaków w kościele Świętego Ducha odprawił ks. proboszcz Michał Głowacki. Następnie złożono kwiaty pod obeliskiem upamiętniającym odzyskanie przez Polskę niepodległości, po czym głos zabrał wójt gminy:

„Szanowni Państwo. Świętujemy 232. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Konstytucja ta jest wielkim dziełem w dziejach polskiego parlamentaryzmu i myśli polityczno-prawnej. Stworzona w chwili zagrożenia zewnętrznego polskiego bytu państwowego, miała zreformować ustrój społeczno-polityczny i wzmocnić Rzeczpospolitą. Poświęcenie, mądrość i odwaga reformatorów doprowadziły do uchwalenia polskiej ustawy zasadniczej - pierwszej w Europie i drugiej na świecie - po konstytucji Stanów Zjednoczonych. Ustawa była aktem nowoczesnym, który wprowadził szereg reform mających na celu umocnienie państwa oraz zabezpieczenie jego niepodległości. Wspominamy dziś z wdzięcznością i szacunkiem naszych przodków, którzy walczyli o wolność i niepodległość Ojczyzny. Na naszej markuszkowskiej ziemi wspominamy również ostatnią bitwę stoczoną w obronie konstytucji przez Króla Józefa Poniatowskiego. Zainicjowane przez Sejm Wielki reformy okazały się zbyt późne, aby powstrzymać reakcje mocarstw ościennych i rozbiory Polski. Jednak ta heroiczna próba podźwignięcia Rzeczypospolitej została zapamiętana jako wyjątkowy przykład mobilizacji szlacheckich umysłów i sił społecznych dla ratowania Ojczyzny. Przez następne długie lata rozbiorów pamięć o dziele Konstytucji 3 Maja była źródłem wewnętrznej siły i nadziei naszego narodu.

Dziś jako naród wolny, wspominając tamte wydarzenia, patrzymy w stronę naszych wschodnich sąsiadów, którzy bronią swojego kraju przed agresją Rosji. Mamy świadomość, że Ukraińcy broniąc swojej ziemi, bronią również Polski i Europy.

W swojej odezwie na dzisiejszy dzień wojewoda lubelski dziękuje wszystkim Polakom, którzy od ponad roku okazują pomoc obywatelom Ukrainy, znajdującym w naszym kraju schronienie przed wojennym zagrożeniem. Dziękuje też wszystkim, którzy aktywnie włączają się w niesienie wsparcia, jakiego Polska udziela sąsiadowi walczącemu z rosyjską napaścią. Ja chcę się do tych podziękowań dołączyć. Ciągłe mamy w pamięci żywe obrazy z MOP Markuszów i pomoc, którą nieśli nasi mieszkańcy w tych trudnych miesiącach. Bądźmy odpowiedzialni za losy naszej Ojczyzny, tej dużej i tej małej, mamy przez to szansę przyczynić się do budowy lepszej przyszłości dla nas i dla przyszłych pokoleń.

Dziękuję za wywieszenie flag na domach.

Dziękuję księdzu proboszczowi za odprawioną mszę świętą. Dziękuję za obecność pocztom sztandarowym, młodzieży szkolnej, strażakom, organizacjom, sołtysom, radnym i przede wszystkim wam Drodzy Mieszkańcy. Życzę pięknego świętowania. Wiwat Trzeci Maj!”

Po przejściu do Gminnego Domu Kultury, mieszkańcy obejrzeni piękny występ artystyczny dzieci i młodzieży z klas Vb i VIb, przygotowanych przez p. Ewelinę Kuflewską i p. Monikę Stryjecką. Następnie miała miejsce krótka prelekcja dyrektora GDK Sławomira Łowczaka na temat wizyty prezydenta Mościckiego w Markuszowie.

Na zakończenie zespołu Paracas zaprezentował wiązanekę pieśni i piosenek o różnorodnej tematyce.

4.05. 105 rocznica urodzin Jana Pocka. Z tej okazji pod pomnikiem poety, wójt gminy oraz przedstawiciele Stowarzyszenia Pamięci Jana Pocka i członkowie rodziny poety złożyli wiązanekę, a na jego grobie zapalili znicze.

4.05. Dzień Strażaka. Najlepsze życzenia dla naszych strażaków z okazji ich święta. OSP KSRG Markuszów i OSP Kaleń - dziękujemy za Waszą służbę.

4.05. Uroczyste otwarcie przebudowanej strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Kłodzie. Uroczystość rozpoczęła się mszą św. którą odprawił ks. prof. Michał Głowacki. Gospodarzem był wójt gminy Kurów Arkadiusz Małecki. W uroczystości udział wzięli nasi strażacy, a także m.in.: minister Przemysław Czarnek, poseł Krzysztof Szulowski, z-ca Lubelskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w Lublinie st.bryg. Tomasz Podkański, Komendant Powiatowy PSP w Puławach st. bryg. Grzegorz Podhajny, Prezes Zarządu Gminnego ZOSP w Markuszowie wójt Leszek Łuczywek, Komendant Komisariatu Policji w Kurowie podinsp. Tomasz Tomaszewski.

9-12.05. Góry Kolonia - wykonawca zakończył układanie drugiej warstwy asfaltu.

16.05. Trwają prace na drogach w Górach w kierunku łąk. Droga asfaltowa na granicy z Zabłociem czeka na obsypanie poboczy. Na drugiej drodze trwa układanie płyt betonowych ażurowych, które zostały zastosowane z powodu dużego spadku terenu.

26.05. Święto Matki, to również dobry dzień na Święto Rodziny. Obchodziły je oddziały przedszkolne z naszej szkoły, wspólnie z rodzicami. Dzieci były przygotowane przez wychowawców, panie: Liliannę Korzonek i Halinę Dziurę z pomocą nauczyciela wspomagającego Magdaleny Błazejczyk. Miejsce akcji: Dom ludowy w Wólce Kątnej. Zaplecze gastronomiczne i organizacyjne - Rada Rodziców oddziałów przedszkolnych. Było pięknie.

3.06. "Dzień Dziecka z domem kultury" dla uczestników przygotowano wiele atrakcji, była duża zjeżdżalnia, popcorn, kolorowa wata cukrowa, zestawy do puszczenia olbrzymich mydlanych baniek, kącik dla najmłodszych, mnóstwo zabaw, gier i konkursów z nagrodami. Młodzi uczestnicy wprawiali się ponadto w strzelaniu z łuku do tarczy, rywalizowali ścigając się w zespołowych konkurencjach zręcznościowych i szaleli na zjeżdżalni. W konkursach można było wygrać zestawy do puszczenia baniek a także słodczyce. Dzięki współpracy z p. Moniką Jusiak z "Warsztatowni" wszystko było wzorowo przeprowadzone. Na zakończenie imprezy dla wszystkich uczestników, tych małych, średnich oraz ich opiekunów były kiełbaski prosto z grilla oraz soczki.

Z przykrością informujemy, że po długotrwałej chorobie 25 maja zmarła wieloletnia
sołtys wsi Kaleń

ś.p. Wiesława Wójcik

Mężowim i Bliskim składamy wyrazy współczucia.

7.06. W Szkole Podstawowej im. J. Pocka w Markuszowie miała finał akcja promująca czytelnictwo "**Jak nie czytam, jak czytam**". Uczestnicy recytowali wiersze polskich poetów. Organizatorka - p. Iwona Landos zaprosiła do recytacji uczniów gminy. Zostały wręczone nagrody i wyróżnienia dla najaktywniejszych czytelników biblioteki szkolnej. Pomysłodawcom i uczestnikom akcji serdecznie gratulujemy, bo przecież - warto czytać!

27.05. Dzień Samorządu Terytorialnego - święto uchwalone przez Sejm RP w 2000 roku. Upamiętnia pierwsze wybory samorządowe z 27 maja 1990 r. Wszystkim samorządowcom, sołtysom i pracownikom samorządowym składamy najlepsze życzenia.

Wójt Gminy Markuszów Leszek Łuczywek

Z przykrością informujemy, że 29 maja zmarł długoletni
sołtys Zabłocia

ś.p. Eligiusz Haba

Kierował sołectwem w latach 1985 - 2015

Rodzinie i Bliskim Zmarłego składamy wyrazy współczucia.

Czerwiec

1.06. Dzień Dziecka - wszystkim dzieciakom, małym, większym i tym całkiem dużym składamy najserdeczniejsze życzenia z okazji ich święta, życzymy niech się spełnią Wasze marzenia!

2.06. Wójt Leszek Łuczywek podpisał dwie umowy na inwestycje dofinansowane z programu "Polski Ład". Pierwsze zadanie - to modernizacja targowiska etap I. Przetarg na wykonanie wygrał Zakład Budowy Wodociągów i Kanalizacji w Górach - Justyna Zadura. Drugie zadanie to Modernizacja Infrastruktury Zaopatrzenia w Wodę i Oczyszczania Ścieków, które zrealizuje konsorcjum firm Budimar sp. z o.o. oraz EL-VOLT sp. z o.o. z Lublina. Kwoty brutto wynikające z umów to 2 997 238,24 zł za targowisko oraz 4 872 715,11zł za modernizację infrastruktury zaopatrzenia w wodę i oczyszczania ścieków. Terminy zakończenia prac to odpowiednio 2.06.2024 oraz 2.06.2025r.

12.06. Święto Patrona w Szkole Podstawowej im. Jana Pocka w Markuszowie. W uroczystości wzięł udział lubelski wicekurator Mirosław Wójcik. Piękny apel na temat patrona przygotowała p. Elżbieta Szymuś wraz z dziećmi z kl II.

17.06. W Stoczku Łukowskim odbył się **50 Jubileuszowy Sejmik Wiejskich Zespołów Teatralnych**. Wśród kilkunastu grup teatralnych, okazję do zaprezentowania swoich dokonań miał zespół Teatralno-Obrzędowy „Kalina”, działający przy GDK. Widowisko „Miodobranie”, spotkało się z ciepłym odbiorem publiczności sejmikowej.

19.06. Kierunek bezpieczne wakacje! Podczas tej akcji dzieci z naszej szkoły mogły zapoznać się z charakterystyką pracy Państwowej Inspekcji Pracy, Policji, a także Ochotniczej Straży Pożarnej. Przeprowadzony został test wiedzy z przepisów ruchu drogowego, techniki jazdy rowerem przez tor, pokaz gaśniczy w wykonaniu naszych druhow, a także zajęcia z psem, kontrola kierowców w ruchu drogowym oraz pogadanki z przedstawicielem Inspekcji Pracy oraz Policją. Na koniec wszystkich „dopała” odrobina ochłody dla w postaci mokrego prysznica. Dziękujemy p. Tomaszowi Abramczykowi z Państwowej Inspekcji Pracy za inicjatywę, którą znakomicie wsparli policjanci z komendantem powiatowym Rafałem Skoczylasem i strażacy OSP KSRG Markuszów. Podziękowania dla p. dyrektora Agnieszki Hanny Mroczek za zorganizowanie tego przedsięwzięcia ze strony szkoły. Dzieci i młodzież będą na pewno bezpieczniejsi podczas tych wakacji!

17.06. POWITANIE LATA 2023 - imprezę przygotowała w tym roku OSP KSRG Markuszów - na placu targowym było wesoło, hucznie i smacznie. Podczas tego wydarzenia strażacy zagwarantowali wszystkim szereg atrakcji, m.in. prezentację wozów bojowych z wyposażeniem, była także możliwość usiąść za kierownicą i poczuć się jak kierowca wozu strażackiego! Dzieci mogły zapoznać się z wyposażeniem funkcjonariusza policji, zasiąść za kierownicą radiowozu, a także przybić z funkcjonariuszem przysłowiową piątkę! Dmuchane zjeżdżalnie, malowanie twarzy, zabawy z animatorem, przejażdżki kucykami, konkursy z nagrodami, wata cukrowa, popcorn, stoisko z zabawkami, strefa GRILL BAR oraz lane z kija. Całą noc wszyscy bawili się na imprezie pod gołym niebem. O klimat zadbali DJ GREGOR oraz KOBİ, a gwiazdami wieczoru byli MORENOX oraz KIMIK! Serdeczne podziękowania dla SPONSORÓW oraz wszystkich którzy

przyczynili się do powodzenia imprezy! Nad przebiegiem oraz bezpieczeństwem imprezy czuwali druhny oraz druhowie, którzy stanęli na wysokości zadania. Mamy nadzieję, że wszyscy będą miło wspominać tę gorącą sobotnią noc!

18.06. Odbyła się oficjalna uroczystość wprowadzenia do parafii św. Józefa w Markuszowie nowego proboszcza - **ks. prof. Zbigniewa Michała Głowackiego**. W imieniu wspólnoty samorządowej nowego proboszcza powitał wójt Leszek Łuczywek, któremu towarzyszyła radna Sylwia Dec-Nader. Księdzu proboszczowi życzymy wszelkiej pomyślności.

21.06. Pożegnaliśmy absolwentów klas VIII.

Drodzy Absolwenci, życzymy Wam żebyście odważnie szli przez życie, wierzyli w siebie i swoje możliwości. Niech dalsza nauka sprawia Wam przyjemność i będzie kolejnym krokiem do życiowych sukcesów. Życzymy Wam też miłych wakacji!

22.06. Zakończenie roku szkolnego 2022/23.

Wszystkim uczniom życzymy wspaniałych wakacji, niezapomnianych wrażeń i dobrej zabawy! Niech ten czas przyniesie wyczekiwany odpoczynek uczniom, nauczycielom i pracownikom szkoły.

27.06. Dyrektor Szkoły Podstawowej w Markuszowie ogłasza **dotatkowy nabór do oddziału przedszkolnego** w Szkole Podstawowej im. J. Pocka w Markuszowie. Data naboru: 28.06.–18.08.2023 r., jest 6 wolnych miejsc. 31 sierpnia o godz. 9.00 odbędzie się spotkanie Dyrektora i Wychowawców z rodzicami dzieci uczęszczających w roku 2023/24 do oddziału przedszkolnego.

28.06. Wykonawca Zakład Budowy Wodociągów i Kanalizacji rozpoczął prace przygotowawcze na drodze za cmentarzem w Markuszowie. Rozpoczynamy w ten sposób realizację II etapu Polskiego Ładu.

29.06. Spotkanie organizacyjne dowództwa ćwiczeń Wojsk Obrony Terytorialnej, z udziałem OSP KSRG Markuszów, zaplanowane na 2 lipca, na terenie szkoły w Markuszowie.

30.06. Wykonawca rozpoczął prace przy modernizacji targowiska.

30.06. Prace porządkowe na terenie cmentarza żydowskiego w Markuszowie. Serdecznie dziękujemy wolontariuszom!

Z dziejów Markuszowa

cz. 5.

Markuszów w XX w. I wojna światowa oraz dwudziestolecie międzywojenne.

Początek XX w. zastał Markuszów w rękach Zofii Wernickiej, która w 1912 r. odsprzedała dobra markuszowskie wraz z zespołem pałacowo-parkowym Bohdanowi Broniewskiemu, ówczesnemu właścicielowi dóbr Garbów. Osada liczyła wówczas 2216 mieszkańców, w tym 1321 Żydów (wg stanu z 1909 r.).

Od ostatniego zrywu narodowyzwoleńczego minęło już ponad 40 lat i z punktu widzenia zwykłego mieszkańca nic nie zapowiadało rychłej zmiany sytuacji i uwolnienia spod zaborczego buta. Tymczasem pomiędzy zaborczymi państwami stopniowo zaczynały narastać nieporozumienia, które latem 1914 r. doprowadziły do wybuchu wojny, nazwanej – z racji zasięgu terytorialnego – Wielką Wojną, a po latach I wojną światową. Okupujące polskie ziemie mocarstwa znalazły się we wrogich sobie blokach (Rosja – Trójprzymierze, Niemcy i Austro-Węgry – Trójporozumienie), co z jednej strony stwarzało dla Polski szansę na zmiany terytorialne i być może odzyskanie niepodległości, z drugiej jednak musiało zostać to okupione kolejną wojenną zawieruchą na naszych terenach. W rejon Markuszowa front dotarł dopiero latem 1915 r. – gdy w efekcie udanej kontrofensywy niemiecko-austriackiej mający do tej pory przewagę Rosjanie zostali zmuszeni do głębokiego odwrotu, także z ziem ówczesnego Królestwa Polskiego. Do czasu ewakuacji na wschód co cenniejszych królewskich zasobów ludzkich i materialnych, Rosjanie starali się opóźnić pochód przeciwnika na uprzednio przygotowanych pozycjach obronnych – na Lubelszczyźnie jedna z nich biegła linią wzgórz od Puław, przez Markuszów właśnie, aż po Lublin. Do budowy tych umocnień Rosjanie masowo angażowali miejscową ludność – nie inaczej było zapewne i w Markuszowie, gdzie lokalni mieszkańcy pod kierunkiem rosyjskich saperów kopali rowy strzeleckie na wzgórzach pomiędzy Markuszowem i Kurowem. Cofające się z południa rosyjskie oddziały dotarły tu 30 lipca 1915 r., a następnego dnia carskie jednostki (pod Markuszowem był to 9 Syberyjski Pułk Grenadierów) zostały zaatakowane przez postępujących za nimi Niemców z 47 Rezerwowej Dywizji Piechoty, którzy wyparli Rosjan z okopów biegnących wzniesieniami na północ od szosy Kurów-Markuszów, a następnie „poprawili” w dniu kolejnym, wyrzucając carskich z drugiej linii umocnień za Olempinem, zmuszając ich ostatecznie 3 sierpnia 1915 r. do dalszego odwrotu na północ. Nie zachowały się źródła, opisujące ewentualne walki uliczne w samym Markuszowie – z racji przebiegu rosyjskich linii obronnych na północ od osady można przyjąć, iż Rosjanie nie bronili bezpośrednio samych zabudowań, zostawiając tu jedynie niewielkie siły osłonowe (np. w rejonie cmentarza parafialnego, parkanów kościelnych czy pozostałości zabudowań dworskich), które następnie wycofały się na północ wraz ze zdobyciem przez Niemców rosyjskich pozycji na zachód od Markuszowa. O tym, że przez jakiś czas owe siły osłonowe musiały

jednak skutecznie stawiać opór świadczy fakt, że kronikarz atakującego wzdłuż drogi na Olempin niemieckiego 217 rezerwowego pułku piechoty wspomina o „*silnym ostrzale z flanki*”, czyli z rejonu markuszowskich zabudowań, których nie zdołał równolegle zająć działający na tym kierunku sąsiedni pułk 218-ty.

Z racji frontowego położenia oraz toczonych tu walk Markuszów został niestety w dużym stopniu zniszczony (spaleniu uległo 80% zabudowy). Powszechnie uważa się iż było to dzieło rosyjskiej artylerii, osłaniającej odwrót własnych wojsk, jednak na przykładzie innych frontowych miejscowości (np. Końskowoli) można z dużą dozą pewności przyjąć iż dzieło zniszczenia rozpoczęło się już 30 lipca 1915 r., podczas oczyszczania przez Rosjan przedpoła celem lepszego ostrzału ze stanowisk biegnących wzgórzami na północ od Markuszowa. „Przeszkadzające” w obserwacji przeciwnika zabudowania były palone, jako tako zachowywały się jedynie wspomniane wcześniej punkty mające największe walory obronne i służące do opóźniania przeciwnika w jego drodze ku pozycjom głównym. Po zajęciu przez Niemców Markuszowa 1 sierpnia 1915 r., osłaniająca odwrót swych sił rosyjska artyleria dopełniła tylko dzieła zniszczenia. Po przejściu frontu przez jakiś czas osada była jeszcze świadkiem przemieszczania się wojskowych kolumn transportowych (tędy zmierzały m.in. oddziały austro-węgierskiej 2 Dywizji Piechoty, kierujące się przez Kurów w kierunku północnym), a potem rozpoczęła - znajdując się na obszarze austro-węgierskiej strefy okupacyjnej z siedzibą w Lublinie - mozolną odbudowę z największych do tej pory zniszczeń w swej historii. Nie pomógł w tym niezbyt przyjazny styl zarządzania okupantów, nastawiony w dużej części na zmuszanie ludności do przymusowej pracy, rekwizycje i kontrybucje – z drugiej strony jednak władze austriackie, próbując zjednać sobie przychylną miejscową ludność, zezwalały na obchody wielu rocznic (np. rocznic powstań narodowych) czy świąt religijnych, co przyczyniło się do wzrostu świadomości narodowej Polaków.

fotopolska.eu

Jednymi z pierwszych prac po przejściu frontu było uprzątnięcie niedawnych pól bitewnych. Porządkowano m.in. pozostałe po walkach i porzucane po okolicy żołnierskie mogiły, ekshumując i przenosząc poległych na tworzone w okolicy cmentarze wojenne w Garbowie i Kurowie – wyjątkiem było tu trzech węgierskich żołnierzy z walczącego na wschód od Markuszowa 18 Pułku Piechoty Honwedu, których z racji wyznania przeniesiono na markuszowski kirkut (dokładne miejsce pochówku nie jest na dzień dzisiejszy znane).

Koniec roku 1918 przyniósł tak upragnioną i oczekiwaną od pokoleń wolność – w ramach II Rzeczypospolitej Markuszów znalazł się w obrębie nowo powstałego województwa lubelskiego, stając się siedzibą jednej z Rad Gminnych, utworzonych na terytorium byłego Królestwa Polskiego. Rady Gminne składały się z wójta i 12 radnych, wybieranych na 3-letnią kadencję w drodze Zebrań Gminnych, zamienionych w 1933 r. na Gminne Kolegium Wyborcze (dalej: GKW). Każda Gmina dzieliła się jeszcze na gromady, reprezentowane przez Rady Gromadzkie, na czele których stali sołtysi, uczestniczący wraz ze swoimi zastępcami w ramach GKW w wyborach Rad Gminnych. W owym czasie (dane z 1921 r.) Markuszów liczył 1848 mieszkańców, by tuż przed II wojną światową osiągnąć liczbę ok. 3000 mieszkańców.

Oprócz zmian administracyjnych, tuż po wojnie, w 1918 r., w Markuszowie zainicjowano powstanie jednej z bardziej istotnych instytucji, czyli straży pożarnej. Stało się to z inicjatywy ówczesnego wójta, Stanisława Zgodzińskiego, a ostatecznie liczbą założycieli Ochotniczej Straży Pożarnej w Markuszowie wyniosła 48 osób. Prezesem OSP wybrano ks. Szymona Tomaszewskiego zaś Naczelnikiem straży – Edwarda Dembowskiego (zastąpionego w 1932 r. przez Stanisława Kozdrunia). Sukcesywnie uzupełniano braki lokalowe oraz materiałowo-sprzętowe i w 1919 r. na stanie markuszowskiej OSP znajdowała się już własna sikawka wraz z niezbędnym osprzętem, natomiast w 1935 r. wybudowano dla Straży nową, drewnianą remizę, rozbudowaną w 1938 r. o murywany garaż i pokrytą blachą. W 1925 r., po wschodniej stronie kościoła św. Ducha, z inicjatywy Antoniego Wołk-Łaniewskiego, dziedzica majątku w sąsiednich Bronicach, odsłonięto okolicznościowy obelisk, upamiętniający odzyskanie niepodległości. Napis na zachowanym po dziś dzień obelisku głosi „*Narodzie ziemia twoja będzie wolna niech tylko duch twój wyższym nad wszystko będzie. Kościuszko. Na pamiątkę niepodległości ojczyzny 3 V 1925 r. Obywatele Markuszowa i Dziedzic dóbr Bronice Antoni Wołk-Łaniewski*”.

Okres powojenny przyniósł też jedną z ostatnich już zmian jeśli idzie o właścicieli Markuszowa: w 1927 r. synowie Bohdana Broniewskiego – Zygmunt i Mieczysław, podzielili ojcowiznę w częściach odpowiednio $\frac{3}{4}$ i $\frac{1}{4}$. Stan ten trwał do parcelacji z roku 1938, kiedy to Broniewskim pozostawiono 40 ha działkę, obejmującą stawy, resztki parku oraz budynek oficyny, czyli kuchni pałacowej. Została ona spalona podczas II wojny światowej, a jej resztki w ramach powojennej reformy rolnej przypadły – wraz z większością gruntów dworskich - Spółdzielni Gminnej „*Samopomoc Chłopska*”.

Ale to już tematyka kolejnych artykułów...

Paweł Grudzień

Bibliografia:

1. Sławomir Łowczak, *Burzliwa historia Markuszowa*, Markuszów 2001
2. Marżena Gałęcka, *Straty i zniszczenia poniesione w zabytkach nieruchomości w okresie I wojny światowej na obszarze województwa lubelskiego (w jego aktualnych granicach)*. Raport., Lublin 2012 r.
3. Paweł Grudzień, *Działania niemieckiego 217 Rezerwowego Pułku Piechoty pod Markuszowem w dniach 31.07-03.08.1915*, cz. 1 i 2, na: <http://lubelskie1914-15.blogspot.com/>

Z miasteczka i gminy Markuszowa pod Lublinem.
 Pożądanie miasteczka — Gospodarką rolną. — Jak idzie naprzód łak. — Wzrosty cen. — Rzeczni-
 ścia i handel. — Edycje i statystyka.

Miasteczko Markuszów leży przy drodze bitej warszawsko-lubelskiej, dwadzieścia parę kilometrów od Lublina, pomiędzy Garbowem a miasteczkiem Kurowem. Przyszłość Markuszowa sięga czasów dosyć dawnych. Leżąc przy gościńcu lubelsko-warszawskim, miasteczko to wiele widziało w swym życiu, bo tędy jeździło od wschodu ku naszej stolicy Warszawa. Wielu królów polskich dążyło tędy drogą ku wschodowi bronić granic naszych od napadów dzicy tatarskiej i tureckiej. Przechodził tędy i król szwedzki ze swoją potęgą podczas najazdu na Polskę. A Jan trzeci Sobieski nadsiał mieszkańców miasteczka prawem mielenia zboża w jednym młyńcu za opłatą jednego grosza za miarę, czyli za komec, za co przedtem płacono trzy grosze.

Za panowania Sobieskiego w pobliskich dobrach Garbowski, do których niegdyś należał i Markuszów, był pan młody, który odznaczył się podobno wielką walecznością w bitwach z Turkami pod Kamieńcem i Chocimem, a później pod Wiedniem. Przyprowadziwszy do siebie kilku turek, pobudował okazały pałac koło Markuszowa, na bagnach i wodzie. Jedny nosili ziemię na bagno i usypali kilkomorgowy plac. Na nim postawiono pałac, otoczony wodami. Nie ma już teraz tego pałacu, pozostały tylko gruz i dosyć obszerny budynek, gdzie miała być kuchnia. Podobno ci jedny pozostał tu i wielu z nich miało się osiedlić w pobliskich wioskach, a najwięcej w miastem podówczas miasteczku Markuszowie.

Przed wojną miasteczko było dosyć handlowe i rudyne, ale w roku 1915-ym zostało do szwasty zniszczone przez uderzący Moskali. Nienaruszone pozostały tylko dwa kościoły. Ludność katolicka, jak zwykle w takich miasteczkach, trudni się uprawą roli. Ale ziemia jest ogromnie rozdrobiona; tylko paru gospodarzy

ma po kilkanaście morgów, a inni za ledwie po kilka. Wiele jest takich, co mają tylko kilkadziesiąt lub paręset przętów, i to rozrzuconych w kilku miejscach. Ziemia Markuszów ma rozmaite; jest bardzo dobra, i średnia, i bardzo zła. Gospodarka stoi tu marnie. Znalazłoby się kilkanaście osób, co znają się na uprawie roli, lecz i one nie mogą nic zrobić, bo zarząd prace zniweczą inni.

Dużo tu nieużytków, które podczas wiosny lub mokrego lata stoją pod wodą. Miasto ma duże obszary łąk i pastwisk, które weale korzyści nie dają; mimo to dotychczas ich nie osuszono, chociaż można by to łatwo zrobić przez wykapanie rowów, albo drenowanie, czyli sążkowanie. W roku 1928-ym spółka wodna przygotowała plan sążkowania. Kosztowało to dosyć drogo, bo około siedmiu tysięcy stótych. Pieniądzy miasto nie dało, tylko sąsiedzi wystawili wkład. Teraz miasto nie chce wykupić wkładu i musi je płacić sąsiedzi. Znalazło się dużo takich, co straszą, że to drenowanie będzie dużo kosztowało, więc pisali nawet prośbę do wojewody, żeby dać spój z tym osuszaniem. Co z tego wyjdzie, niewiadomo.

Był tu ogólny las, należący do miasta, sto kilkadziesiąt morgów, ale nocami znikł z powierzchni ziemi. Na ostaku, kilka lat temu, kiedy już było mało drzewa, ludność całego miasteczka przez trzy dni i nocę rybała i wozła, ile kto mógł, i tak resztę lasu zniszczono. Pozostały tylko pniaki i pagórki piaskowe, a ziemia była udogłębiona; niema lasu i niema pola, leży ziemia piaskowa, nieurodzajna, a do tego zarodnięta jałowcem i berberyssem, który na wiosnę zarządza zboża. Wyrasta jeszcze dosyć często młoda sosnina. Gdyby jej nie wycinali, to z czasem byłby las, ale po nocach wycinają, co tylko wyżej odrębnie. Gdyby u nas były mądry takie, jakie widziałem w innych krajach, to można by zmusić do zalesienia takich nieużytków. Ale sądy mamy w kraju takie same, jak w Markuszowie, więc wszystko idzie ospale. Wielkim dobrodziejstwem jest jeszcze i to, że miasteczko ma znaczące

posady torfu, i to dosyć dobrego. Chociaż w braku głodno, ale chociaż w domach ciepło, bo mają czem palić.

Zdawałoby się, że handel i przemysł powinien tu stać lepiej, bo skoro ziemia tak mało, i taka zła uprawa, to z czego żyć, jeśli nie z handlu i przemysłu? Ale i tu się bardzo zawiedziemy, bo handel i przemysł prawie wcale nie istnieją wśród ludności katolickiej. Wszystko jest w rękach żydowskich. Choć i teraz odbywają się duże targi co tydzień, w poniedziałki, i ludzie przyjeżdżają z dalekich stron z rozmaitemi towarami, nie zarabia na tym Markuszów, w którym jest tylko kilku kowali i paru niewielkich szwedów. Jest też jeden zakład mechaniczny, wyrób narzędzi rolniczych i młyn matorowy. Poza tym zamieszanie trudni się jeszcze kilkunastu żydów. I z handlem nie jest lepiej. Oprócz towaru świątecznego, czem żydzi nie mogą handlować, prawie cały handel jest w rękach żydowskich. Próbowali też niekiedy z miejscowych chrześcijan zakładać sklepiki,

ale po roku lub kilku miesiącach sklepy upadły, bo ani pieniędzy, ani towaru w nich nie było, a co właściciel przez dzień utargował, to zdawało mu się, że tyle zarobił, i przez noc z kolegami przepił. Jest też sklep spółkowy, jeszcze jeden sklep i parę piwiarni chrześcijańskich, a reszta wszystkie sklepy żydowskie, którym dobrze się powodzi.

Każdy może sobie wyobrazić, jak stoi u nas oświata, jeżeli tu, w Markuszowie, zagnieździły się dwie zarazy, jedna jeszcze w roku 1905-ym, a druga teraz. Pierwsza to kółkowiec, a druga hodurowska. Kółkowiec mają swój dom modlitwy, który zaraz postawili, bo Moskal pechaował im darmo drzewo, a Hodur to jeszcze swój kościół i wiarę nosi w kieszeni. Zdeje się jednak, że oba te odzyskanie oświaty niedługo tu istnieć będą. Kółkowiec zostało tylko kilku. Wiele powróciło do Kościoła katolickiego w tym roku, po sprawie Kowalskiego, co przegrał swoją wiarę na mandolinach.

Parafjanin,

Zdj. z rodzinnych zbiorów p. Hanny Łukasik z domu Żaba.

Wywiad z ciekawym człowiekiem...

Kapłan Mateusz Maria Felician Szymkiewicz

Proboszcz Parafii Kościoła Starokatolickiego
Mariawitów pw. Przenajświętszego Sakramentu
w Łanach

29 maja na zaproszenie uczniów kl. VI b Szkoły Podstawowej im. J. Pocka w Markuszowie, p. Iwony Landos, nauczycielki języka polskiego i p. Justyny Matraszek, nauczycielki wspomagającej, przybył Kapłan Felician Szymkiewicz proboszcz parafii mariawickiej.

Po przywitaniu Gościa, p. Iwona Landos zapytała: Jak do Gościa powinniśmy się zwracać: „proszę księdza”, czy „kapłanie”?

- U nas w kościele mówi się „kapłanie” lub „bracie kapłanie”, ale jak ktoś powie „proszę księdza” też się nie obrażę. Może wyjaśnię, dlaczego: słowo „ksiądz” pochodzi od „książe”, czyli ktoś taki, który panuje, a „kapłan”, to ktoś, kto składa ofiarę Panu Bogu. Mamy sakrament kapłaństwa, a nie „księżostwa”. Jako kapłan mam na imię Felician, a z chrztu świętego jestem Mateusz.

Krzysio: Czym różni się wiara mariawicka od katolickiej?

- Uważamy się też za katolików, lecz nie za Kościół rzymskokatolicki. Jesteśmy starokatolikami. Należymy do tej samej rodziny kościołów katolickich. W tym samym czasie mamy Boże Narodzenie, Wielkanoc i inne święta. Wiara jest taka sama. Wierzymy w Boga w Trójcy Jedynego, Pana Jezusa, Matkę Bożą. Modlimy się za zmarłych, przyjmujemy Siedem Sakramentów Świętych. Te zasady są wspólne. Różnice polegają na tym, że np. kapłan może się ożenić, spowiedź jest powszechna, ogólna. Kapłan wtedy ogłasza rozgrzeszenie, tym którzy żałują za grzechy. Komunia jest pod dwoma postaciami, chleba i wina. Główna różnica to objawienia naszej założycielki, św. Marii Franciszki Kozłowskiej. Jest to podstawa mariawityzmu. Te objawienia nie zostały uznane przez Kościół rzymskokatolicki. Nie uznajemy zwierzchnictwa papieża i dogmatu o jego nieomyślności. Jednak razem możemy się modlić i spotykać na nabożeństwach ekumenicznych od jedność chrześcijan.

Magda: Dlaczego wybrał Ksiądz ten zawód?

- Wybrałem kapłaństwo, które jest bardziej posługą, niż zawodem, ponieważ poczułem powołanie. Około 16 roku życia poczułem, że chcę być kapłanem, chociaż moi rodzice nie byli mariawitami. Zmieniłem wyznanie, bo poczułem, że to jest moja droga życiowa.

Magda: Czym się ksiądz interesuje?

- O, mam różne zainteresowania. Lubię historię, lubię zwiedzać różne miejsca na świecie. Interesuje mnie psychologia, ludzki umysł. Bardzo interesuje mnie religioznawstwo, różne wyznania.

Gabrysia: Na czym polega wiara mariawitów? Z czego się wywodzi i jak powstała?

- Może powiem, jak wygląda życie mariawitów. Mamy naśladować życie Maryi. Ilustrują to słowa „Maria” i „vitae”, czyli życie. Mamy nosić Jezusa w swoim sercu. Wyznanie mariawitów polega głównie na wierze w objawienia Dzieła Wielkiego Miłosierdzia, miłości do Pana Jezusa obecnego w Eucharystii. Modlimy się do Matki Bożej. Mariawici często przyjmują Komunię Świętą. Szanujemy drugiego człowieka, kierujemy się miłością bliźniego. Nikogo nie wykluczamy. Mariawityzm zrodził się na ziemiach polskich, będących pod zaborami 2 sierpnia 1893 wskutek objawień św. Marii Franciszki Kozłowskiej. Objawienia wzywały Kościół do gruntownej reformy i nie zostały uznane przez Watykan. Dlatego w 1906 roku mariawici utworzyli odrębne wyznanie.

Tosia: Jak wygląda praca kapłana?

- Moja praca jest bardzo złożona. Pracuję w trzech parafiach. Staram się być w każdej, odprawiam nabożeństwa. Uczę też religii w szkole. Oprócz tego w wakacje pracuję z dziećmi i młodzieżą, jeżdżę jako opiekun na wycieczki. Współpracuję też z mediami, radiem, telewizją. Udzielam wywiadów.

Tosia: Czym różni się Msza Św. w Kościele katolickim od Mszy w kościele mariawickim?

- Bardzo ciekawe pytanie. Mariawici jako pierwsi zaczęli odprawiać msze po polsku. Kapłan stoi tyłem do ludzi, przodem do ołtarza. Komunia udzielana jest pod dwoma postaciami, chleba i wina. Msza często jest śpiewana, więc trwa dłużej.

Wojtek: Jakie sporty kapłan lubi?

- Chodzę na siłownię trzy razy w tygodniu. Bardzo lubię basen, jazdę na nartach. Uprawiam też sporty walki, samoobronę. Czasem lubię pobiegać. Staram się być aktywny.

Wiktor: Czy to, co Kapłan odprawia to msza, czy nabożeństwo? Czy sprawia to Kapłanowi przyjemność?

- Odprawiam i msze i nabożeństwa. W kościele mariawickim jest dużo różnych nabożeństw: adoracja, różaniec, Droga Krzyżowa, majowe itp. Gdyby nie sprawiało mi to przyjemności zmieniłbym zawód. Chociaż nie jest to łatwa posługa. Najbardziej lubię głosić Słowo Boże i rozmawiać z ludźmi.

Agatka - Ile lat pracuje Ksiądz jako Kapłan?

- W 2015 roku zostałem wyświęcony na kapłana, czyli 8 lat.

Damian: Co spowodowało, że wybrał Ksiądz taką drogę życiową?

- Powołanie. Służyć Bogu i człowiekowi to dla mnie najpiękniejsza droga życia.

Damian: Ile razy dziennie odprawia Ksiądz Mszę?

- W dni powszednie raz dziennie, w niedziele i święta dwa.

Lena: Czy to jest wyczerpująca praca?

- Tak. Zwłaszcza dojazdy w kilka miejsc. Kapłan sam robi wiele rzeczy, np. śpiewa, przygotowuje wszystko do nabożeństwa, sprzęta, itp. Często też pomagają parafianie.

Zuzia: Czy myślał Kapłan o założeniu rodziny?

- Celibat jest u nas dobrowolny. Jeśli miłość do mnie przyjdzie, to jej nie odrzucę, ale na siłę jej nie szukam.

Zuzia: Czy edukacja „na księdza” jest ciężka?

- Tak, ale jeśli coś się lubi, to jest to łatwiejsze. Nauka do kapłaństwa wymaga dużo pokory, cierpliwości i posłuszeństwa. Uczyłem się na studiach łacińskiego, hebrajskiego, greckiego. Filozofia też jest trudna.

Igor: Czy woli Kapłan Legię, czy Lecha?

- Skomplikowane pytanie. Wolę uprawiać sporty, niż je oglądać. Nie mam ulubionych drużyn. Kibicuję „naszym”.

Igor: Czy grał Kapłan w jakimś klubie?

- Nie, ale jako chłopiec dużo grałem w piłkę.

Olga: Ile lat miał ksiądz, gdy postanowił zostać Kapłanem?

- 16 lat miałem gdy poznałem mariawityzm, ale już jako mały chłopiec lubiłem „bawić się w kapłana”.

Szymon: W jakie dni i o której godzinie odprawiane są Msze św. w Łanach?

- W I i III niedzielę miesiąca o 16 i każdego 8 dnia miesiąca odprawiamy adorację Przenajświętszego Sakramentu.

Franek: Czy Bóg mariawitów nazywa się inaczej?

- Pan Bóg jest ten sam dla wszystkich ludzi. Chrześcijanie wierzą w tego samego Boga.

Kinga: Co Kapłan lubi robić w wolnym czasie?

- Oprócz sportu, lubię spotykać się ze znajomymi. Lubię tańczyć, słuchać muzyki, pewnie tej samej, co wy, oglądać seriale na Netflixie, ale rzadko mam na to czas.

Tosia: Czy możemy zwiedzić Kościół w Łanach?

- Tak, oczywiście, serdecznie zapraszam.

Pani Iwona poinformowała, że na pewno się wybierzemy. Zapytała też ilu wiernych liczy parafia.

- Oficjalnie tylko dwóch, ale na Msze przychodzi dużo więcej osób.

Na koniec spotkania Kapłan Felicjan udostępnił ulotki na temat Kościoła Starokatolickiego Mariawitów i parafii. Młodzież i panie nauczycielki podziękowali za rozmowę.

Opracowanie: Iwona Landos

Pomoc w opracowaniu: Justyna Matraszek

Historia Parafia Przenajświętszego Sakramentu w Łanach - mariawicka parafia diecezji lubelsko-podlaskiej, Kościoła Starokatolickiego Mariawitów w RP - najmniejsza parafia w Polsce, obejmuje wiernych z powiatu puławskiego i gminy Garbów pow. lubelskiego.

Początki parafii w Łanach wiążą się z sylwetką kapłana Piotra Marii Ładysława Golińskiego pracującego od 1906 r. w pobliskim Markuszowie. Ksiądz Piotr Goliński urodził się 22 października 1882 w Urzędowie. W 1900 wstąpił do seminarium duchownego w Lublinie. Tam zapoznał się z mariawityzmem pod wpływem kapłanów, wykładających na uczelni. W 1904 został przyjęty do nowicjatu Zgromadzenia Kapłanów Mariawitów i otrzymał imiona Maria Ładysław. 25 lipca 1905 r. otrzymał święcenia kapłańskie z rąk bpa lubelskiego ks. Franciszka Jaczewskiego. 4 grudnia 1905 r. biskup Jaczewski wyznaczył go wikariuszem parafii w Markuszowie koło Lublina. O działalności młodego księdza donosiła ówczesna "Ziemia Lubelska": *Mówił on ludowi, że jest św. Zakonnica, która miała objawienie, że tylko przez wprowadzenie praktyk: adoracji Najświętszego Sakramentu, częstej Komunii Św. i czci dla Matki Boskiej Nieustającej Pomocy świat się odrodzi duchowo. Zapisywał więc do adoracji nie tylko w parafii markuszowskiej ale i w sąsiednich i około 7 tys. ludzi*

zdołał pociągnąć za sobą. W czasie rozłamu na początku 1906 r. opowiedział się wraz z częścią parafian za mariawityzmem. Dzieło Wielkiego Miłosierdzia przyjęła również część wiernych z okolicznych parafii rzymskokatolickich. Biskup Jaczewski wraz z niektórymi księżmi próbowali zmusić kapłana Ładysława do powrotu do Kościoła rzymskokatolickiego. Duchowny bardzo mocno umiłował Dzieło Wielkiego Miłosierdzia i nie miał zamiaru porzucić życia kapłana mariawity. Po rozłamie udał się do kapłanów mariawitów w Lublinie, a następnie wyjechał do Cegłowa, gdzie pomagał w pracy duszpasterskiej kapłanowi M. Łukaszowi Wiechowiczowi. W kwietniu 1906 r. został skierowany do organizującej się parafii mariawickiej w Sobótce. Pozbawieni opieki duszpasterskiej mariawici markuszowscy byli mocno prześladowani w czasie nieobecności kapłana Ładysława. Mimo to przystąpili do organizowania parafii, urządzili prowizoryczną kaplicę, którą obsługiwali kapłani pracujący w Lublinie. Zdeteminowani mariawici markuszowscy chodzili od wsi do wsi, aby szukać swojego duszpasterza. Kapłan M. Ładysław przybył na stałe do Łan w grudniu 1906 r. na zaproszenie parafian. Oprócz pracy duszpasterskiej zajęli się pracą społeczną wśród wiernych, otworzył ochronkę, przymierzał się do budowy domu parafialnego w którym mieściłaby się szkoła oraz sala zajęć dla dziewcząt. Wiosną 1907 parafianie markuszowscy rozpoczęli budowę drewnianego kościoła według projektu Stanisława Ogrzyńskiego i po kilku miesiącach kosztem 2500 rubli ukończyli budowę świątyni wraz z mieszkaniem dla kapłana na zapleczu. Kościół ma konstrukcję sumikowo-łątkową i wieńcową. Oszalowany budynek sakralny został wzniesiony na murowanej podmurówce, pierwotnie był kryty gontem. Kościół jest trójnawową budowlą halową z chórem muzycznym. Prezbiterium jest oddzielone od reszty świątyni ażurową balustradą z drewna.

1908 r. Źródło Cyfrowa Biblioteka Narodowa Polona

18 grudnia poświęcono nową mariawicką świątynię. 8 sierpnia 1909 roku odbyło się pierwsze ogólne zebranie wszystkich parafian, które wybrało na proboszcza kapłana M. Ładysława Golińskiego, na członków zarządu: Franciszka Ogrzyńskiego z Gór, Grzegorza Rybkę z Zabłocia. Na kandydatów zaś wybrano Andrzeja Piecha z Łan oraz Michała Mazurkiewicza z Kurowa. Parafia liczyła wówczas około 350 wiernych, z czego 300 zamieszkiwało terytorium parafii Markuszów, 30 parafii Kurów, głównie mieszkańcy Kurowa i wioski Krupa, 20 parafii Garbów, głównie mieszkańcy Woli Przybysławskiej. Ponadto w okolicy było wielu ukrywających się przed prześladowaniami wyznawców mariawityzmu. Niektórzy dojeżdżali na nabożeństwa z odleglejszych miejscowości np. z Michowa. Przy parafii znajdowała się bezpłatna ochronka dla dzieci. W 1908 r. kapłan M. Ładysław zachorował. W 1909 r. wyjechał do Sobótki, gdzie zaopiekowali się nim tamtejsi parafianie. Zmarł 12 czerwca 1910 r. w Nowej Sobótce, został pochowany na miejscowym cmentarzu mariawickim. Kapłan Ładysław odznaczał się wielką pobożnością. Był lubiany i szanowany przez wiernych, przyciągał ludzi swoim niewinnym, ujmującym wyrazem twarzy i niezwykłą osobowo-

ścią. Był skromnym i pokornym człowiekiem, żył w ubóstwie, gorliwie przestrzegał reguły zakonnej, udzielał biednym pomocy materialnej, szczerze współczuł potrzebującym, zachęcał wiernych do częstego przyjmowania Komunii Świętej, odprawiania adoracji Przenajświętszego Sakramentu i wzywania pomocy Maryi. W I rocznicę śmierci kapłana, w uroczystość parafialną św. Antoniego z Padwy, poświęcono w kościele w Łanach tablicę upamiętniającą jego osobę. Po jego śmierci parafią opiekowali się proboszczowie z Lublina. Z wielkim zapałem przystąpił skierowany do pracy w parafiach Lublin i Markuszów kapłan Stanisław M. Fidelis Szokalski, założyciel parafii w Prędocinie koło Iłży. Pod koniec sierpnia 1910 ukończony został dom parafialny. Potężnym problem dla miejscowych mariawitów był pochówek zmarłych. Proboszcz parafii rzymskokatolickiej nie wyrażał zgody na mariawickie pochówki na cmentarzu w Markuszowie, zaś władze państwowe nie chciały wydać zgody na założenie nowej nekropolii. Liczne wysiłki kapłana doprowadziły ostatecznie do założenia własnego cmentarza. Jego poświęcenie nastąpiło 1 czerwca 1911 r. 20 listopada 1911 r. nastąpiło otwarcie szkoły mariawickiej, która znalazła siedzibę w domu parafialnym. Do szkoły uczęszczało 62 dzieci, gdyż tylko tyle budynek pomieścić zdołał. Nauczycielką była Antonina Piaskowska, mariawitka ze Strykowa. W październiku 1912 Mateczka posłała do pracy w tutejszej parafii siostrę Teofilę M. Elżbietę Dębowską. Poza pracą w szkole parafialnej siostra przyjmowała także zleczone prace krawieckie. Klienci płacili jej głównie produktami żywnościowymi, zarobione pieniądze wysyłała do Płocka i do o. M. Fidelisa Szokalskiego z Lublina, aby z nich opłacić długi parafialne. W czasie I wojny światowej, podczas okupacji austriackiej, kościół był zamknięty, a mariawitom nie wolno było prowadzić działalności religijnej, kulturalnej i oświatowej. W 1916 o. Fidelis otrzymał pozwolenie, żeby mógł prywatnie odprawiać Mszę św. Ze względu na to, że kościół nadal pozostawał zapieczętowany, w pokoju mieszkalnym duchownego s. Elżbieta urządziła kaplicę, zaś w niedziele wierni gromadzili się na nabożeństwie odprawianym w szkole. Było tak do końca listopada 1917 r., kiedy z drzwi kościoła zdjęto pieczęcie. Łącznie kościół był zamknięty dwa i pół roku. Po tym czasie siostra Elżbieta, za zgodą Mateczki, sprowadziła do pomocy s. Władysławę M. Florentynę Tatko, która pełniła rolę gospodyni na parafii. W 1923 parafia liczyła 570 wiernych, w domu parafialnym znajdowała się bezpłatna ochronka dla dzieci oraz sala zajęć dla dziewcząt a obowiązki proboszcza spełniał kapłan Józef M. Leon Miłkowski z Lublina. W latach 20. przez kilka lat, z gościnności parafii mariawickiej, korzystała wspólnota z Polskiego Narodowego Kościoła Katolickiego. Z obiema społecznościami, mariawicką i polskokatolicką związany był ks. Leon Podsiadło, który w Zgromadzeniu Kapłanów Mariawitów nosił imię Maria Sebastian. Po wprowadzeniu kapłaństwa kobiet przy parafii posługiwała s. kapłanka M. Paulina Padzik, która podczas rozłamu opowiedziała się po stronie biskupa Klemensa Marii Filipa Feldmana. W latach 30. przy kościele w Łanach mieszkał kapłan Rafał M. Karol Miros, w latach 50. i 60. kapłan Antoni M. Feliks Woźniak. Poza tymi okresami parafię obsługiwali kapłani z Lublina. W 1953 parafia liczyła ponad 80 wiernych z Łan, Olempina, Markuszowa, Gór, Kłody, Bronic, Choszczowa, Płonek, Zastawia i Zabłocia. Jeszcze w latach 70. XX wieku parafia była stosunkowo prężna. Na nabożeństwa uczęszczało ok. 25 osób, odbywały się procesje i odpusty. Po nabożeństwach wierni spotykali się z kapłanem w wspólnym obiedzie. W domu parafialnym, na piętrze mieszkał organista Węgierski z żoną, na dole siostry zakonne Zofia M. Serwilli Marek i Małgorzata M. Cezaria Mańko. W latach 1986-2021 proboszczem był dojeżdżający z Lublina kapłan Przemysław M. Sławomir Rosiak.

Od września 2021 proboszczem parafii jest dojeżdżający z Wierzbicy koło Radomia kapłan Mateusz Maria Felicjan Szymkiewicz.

Źródło Wikipedia

MA OJCZYŻNA

**Mą Ojczyzną jest kraina od Karpat do morza,
Gdzie słońeczko rano wstaje, gdzie różowa zorza,
Gdzie jeziora są i rzeki, i lany szumiące,
Gdzie skowronek w górze śpiewa, gdzie są dni gorące!
Mą Ojczyzną jest kraina, co w niewoli była,
Ale mając dzielnych synów na nowo odżyła!...
Mą Ojczyzną jest kraina, gdzie łąki i gaje,
Gdzie w czas zimy śnieżek pada a wiosenką taje!
Mą Ojczyzną jest kraina, gdzie kwiaty a kwiaty,
Stare miasta i kościoły i wieśniacze chaty!**

ŁĄKA

**nie pojmuje twej — łąko — mowy
niebieskiej złotej zielonej
nawet gdy w twego ruczaju wody zanurzę swe stopy i dłonie...
wiem tylko że w dni gorące nad piersią twą strojną kwiatem
chwije się złote słońce na lodydze ważki. skrzydlatej...
i świerszcze – artyści młodzi malują w cieniu zielonym
szczygłom na głowach jagody bocianom na skrzydłach zagony**

MELODIE WIOSENNE

**Radość rozpiera się w czleku,
zdumionym wzrokiem spogląda,
Miedze się wiją z daleka, jakby siekierą wyrąbał.
Niebo nabrało kolorów od wody w zmaconym stawie,
Pogwar się niesie z boru, jakby orację prawil.
Kucnął nad drogą krzewiasty kłęb dzikiej róży kolącej
Kapelą zgodną zawrzały żaby, holota skrzecząca.
W zieleni kąpie się wioska krzykiem dziecięcym wybucha,
Słońce się śmieje beztrosko, niby piersiasta dziewczucha.
Ptaszęca rzesza skrzydłata melodię skoczną ucieła,
Powój, stulistny fajtlapa, rozpoczął biegi na przelaj.**

MIŁOŚĆ

**Ukochałem cię, ziemio rodzinna,
kiedy – jako chłopiec mały –
pasałem krowy w polu na zagonach
w letnie ogromne upały...
Ukochałem cię, ziemio rodzinna,
za twą szarość bezgraniczną –
która szumi na twoich ramionach
razem z żytem i pszenicą**

NIE GARDŹ

**Modlitwą moją nie gardź, o Chryste,
lecz w dłonie swoje ją weź
i z góry razem z deszczem rześistym
podlej jaśminy i bez.
Modlitwą moją nie gardź, o Chryste,
modlitwą prostą jak wiersz,
w dzban ją pozbieraj jak kraśne wiśnie
i z rosą wysyp na, wieś.**

Jan Pocek

Fot. T.Tomaszewski

Z życia naszej szkoły

Szkoła Podstawowa im. Jana Pocka w Markuszowie w drugim półroczu roku szkolnego 2022/2023 zorganizowała wiele wartościowych dla uczniów i rodziców przedsięwzięć z zakresu edukacji i profilaktyki. Przedsięwzięcia inicjowane przez nauczycieli przyczyniły się do podniesienia dydaktycznego i wychowawczego poziomu szkoły. Wiele inicjatyw podejmowali też rodzice, m.in. warsztaty dla uczniów z zakresu pisania długopisami 3D oraz druku 3D, które przygotowała i przeprowadziła p. Katarzyna Stępniewska.

Uczniowie realizowali zajęcia przy współpracy z Firmą Projektor, na których uczyli się programowania, kodowania i zdobywali wiele kompetencji potrzebnych dla rynku pracy. Projekt realizowany był pod patronatem Ministerstwa Edukacji i Nauki w ramach popularyzacji projektu Laboratoriów Przyszłości- Mobilne Laboratoria Przyszłości. P. Agnieszka Nakonieczna wraz z mężem zaprosili uczniów i nauczycieli do Puław do swoich miejsc pracy, dzięki czemu mieli oni okazję wartościowo spędzić czas poza klasą szkolną. Uczniowie klasy 6b uczestniczyli w biegu „Niebieski Bieg z Aniołem” i zajęciach terapeutycznych zorganizowanym przez „Benedyktyński Zakątek Ośrodek Rewalidacyjno - Wychowawczy w Puławach” oraz byli z wizytą w Muzeum Badań Polarnych w Puławach.

Budowanie świadomości istnienia autyzmu oraz zespołu downa służyły również inicjatywy podejmowane w szkole przygotowane i przeprowadzone przez p. Katarzynę Sosnowkę i p. Tomasza Serewę. Rok profilaktyki w szkole obfitował w wiele przedsięwzięć. Nauczyciele zorganizowali m.in. akcję „Nie zmarnuj swojego życia” - Rymcerze, pogadanki dla rodziców i uczniów przeprowadzone przez małżeństwo Werwińskich: „Bądź rodzicem o jakim marzy twoje dziecko” oraz Ogólnopolskie Centrum Profilaktyki.

Pani Dyrektor podjęła w swoich działaniach temat hejtu uwieńczony akcją „Nie hejtuję - motywuję”. Uczniowie mieli okazję wysłuchać pogadek profilaktycznych na temat negatywnego wpływu hejtu na poczucie własnej wartości. Inicjatywa zrealizowana została w ramach ogólnopolskiej kampanii Europejskiego Klubu Kobiet Biznesu.

W ramach działań preorientacji zawodowej oraz profilaktyki po raz kolejny w naszej szkole przeprowadzone zostało szkolenie z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Uczniowie klas VIII omawiali zasady udzielania pomocy, ćwiczyli pozycję boczną i uciskanie klatki piersiowej - nie tylko na fantomie, ale także na swoich kolegach i koleżankach. Zaś grupa maluchów miała okazję poćwiczyć elementy musztry i porozmawiać z żołnierzem na temat wojska. Szkolenie przeprowadzili: mł. chor. Przemysław Kalbarczyk – żołnierz, instruktor i ratownik medyczny ze Szkoły Podoficerskiej Sił Powietrznych i p. Agnieszka Stępniań-Luczywek psycholog z Centrum Szkolenia Inżynieryjno-Lotniczego i Szkoły Podoficerskiej Sił Powietrznych w Dęblinie.

W ramach edukacji finansowej p. Iwona Bodzak zorganizowała akcję pt. „Misja Pieniądze” przy współpracy z Lubelskim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Uczniowie klasy VIb wzięli udział w projekcie

Misja PIENIĄDZE, realizowanym przy wsparciu finansowym Narodowego Banku Polskiego, w ramach programu edukacji ekonomicznej, organizowanego przez LSCDN – Edukacja finansowa na lekcjach matematyki.

W czerwcu zorganizowano Dzień Patrona Szkoły Podstawowej w Markuszowie Jana Pocka, podczas którego obecny był p. Mirosław Wójcik Wicekurator Oświaty w Lublinie. Uczniowie klasy II pod kierunkiem wychowawcy p. Elżbiety Szymuś przygotowali piękny program, który zostanie również zaprezentowany podczas dożynek gminnych w 2023r.

Czerwiec to miesiąc profilaktyki, dlatego właśnie wtedy, przy współpracy Państwowej Inspekcji Pracy, Powiatowej Policji w Puławach oraz Ochotniczej Straży Pożarnej w Markuszowie, zorganizowana została akcja „Bezpieczne Lato”. Działanie to odbiło się szerokim echem na całej Lubelszczyźnie, ze względu na wyjątkowe atrakcje przygotowane przez współorganizatorów akcji.

W szkole prężnie działa Rada Rodziców, której przewodniczy p. Edyta Staniak - organizowane są kiermasze oraz inne szczytne inicjatywy. W tym roku na szczególną uwagę zasługuje Dzień Dziecka przygotowany i przeprowadzony przez rodziców, podczas którego uczniowie klas I-IV uczestniczyli w warsztatach „Motylarni”, wyskakali się na dmuchańcach i otrzymali poczęstunek. Klasy V-VIII uczestniczyły w wyjeździe do Parchatki, gdzie odbyły się warsztaty integracyjne oraz ognisko. Rada Rodziców zorganizowała też bal karnawałowy i ufundowała nagrody dla uczniów podczas szkolnych konkursów, akcji „Bezpieczne Lato” oraz na zakończenie roku szkolnego.

Nauczyciele Szkoły Podstawowej zorganizowali i przeprowadzili wiele wartościowych konkursów zarówno przedmiotowych, jak również z zakresu czytelnictwa i profilaktyki m.in. „Matka, bohater narodowy”, „Konkurs na bohatera bajki”, „Bezpieczne lato”, „Nasza Flaga”, „Ilustracje do wierszy Jana Pocka”, konkurs Pięknego Czytania, „Mistrz Ortografii”, konkurs na plakat o Mikołaju Koperniku, akcja „Kwiatek dla szkoły”, „Góra Grosza”, „Razem dla Polaków ze wchodu”, „Jak nie czytam, jak czytam”, „Paczki dla seniorów”, Dzień bezpiecznego Internetu, „Szkolny Festiwal Pieśni Religijnych”, Święto Rodziny zorganizowane w oddziałach przedszkolnych przez Wychowawców p. Halinę Dziurę i p. Liliannę Korzonek przy współpracy z rodzicami, prelekcje „Bezpiecznie na wsi” przy współpracy Państwową Inspekcją Pracy. Uczniowie uczestniczyli w wycieczkach edukacyjnych, w ramach których odwiedzili wiele wartościowych i ciekawych miejsc m.in. Warszawę, Sandomierz, Krzyżtopór, Farma Iluzji, spływ kajakowy, wycieczka do Młyna Hipolit.

Zorganizowano również wiele uroczystości o charakterze patriotycznym m.in. 160 rocznica Wybuchu Powstania Styczniowego, Święto Konstytucji 3 Maja, Rocznice Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej, Dzień Patrona.

21 czerwca odbyło się uroczyste zakończenie klas VIII oraz uroczysty Bal Absolwenta. Uczniowie zatańczyli poloneza, odebrali dyplomy absolwenta oraz nagrody za wyniki w nauce i zaangażowanie w życie szkoły. Uroczystość przygotowana została przez wychowawców p. Annę Kutę i p. Mariolę Syrokę oraz uczniów klas VIII.

Dyrektor szkoły Agnieszka Mroczek

Wywiad z ciekawym człowiekiem...

Paweł Boreczek - przewodnik po Krakowie

Dzień dobry Pawle, spotykamy się na pięknym krakowskim rynku, wiem że mieszkasz tu i pracujesz. Skąd się tutaj wzięłeś?

- Znalazłem się w Krakowie i zostałem na stałe, ponieważ moim zdaniem jest to najpiękniejsze miasto w Polsce - pod względem architektury i historii, z dużą ilością legend, pięknych zabytków i ciekawych historii. Jedne są bardzo znane, inne trochę mniej, a jeszcze inne prawie nieznanne - ale wszystkie są bardzo wartościowe i ważne, nie tylko w historii Krakowa, ale często w historii całej Polski. Dla każdego znajdzie się tu coś ciekawego, w zależności od zainteresowań. Jest on jednym z najstarszych miast Polski, z wieloma wartościowymi obiektami architektonicznymi. Pierwszą udokumentowaną wzmianką o nim jest relacja kordobańskiego kupca Ibrahima ibn Jakuba z 965 r., w której wspomina o otoczonym lasami bogatym grodzie, leżącym na skrzyżowaniu szlaków handlowych. Kraków do 1795 roku to formalna stolica Polski i miasto koronacyjne z nekropolią królów Polski na Wzgórzu Wawelskim. Od 1000 roku nieprzerwanie stolica diecezji krakowskiej, a od 1925 archidiecezji i metropolii. Lokowany przed 1228 rokiem i ponownie w 1257 r. Od odzyskania niepodległości w 1918 r. jest stolicą historycznej Małopolski. Nie wiem czy wiesz ale Markuszów historycznie położony jest właśnie w Małopolsce. Znamy nawet jednego studenta z Markuszowa - w 1499 roku Andrzej syn Marcina z Markuszowa zapisany był na Uniwersytet Krakowski. Ciekawe jak potoczyły się jego losy? To właśnie tu w Krakowie, od 1364 roku działa najstarsza polska uczelnia - Uniwersytet Jagielloński oraz istnieją placówki kulturalne o znaczeniu

i statusie narodowym: Zamek Królewski na Wawelu, Muzeum Narodowe, Narodowy Stary Teatr, Teatr im. J.Słowackiego, Panteon Narodowy, Krypta Zasłużonych na Skałce, Krypta Wieszców Narodowych na Wawelu i Panteonie Narodowym w kościele Świętych Apostołów Piotra i Pawła.

Pytałaś jak się znalazłem w Krakowie? Od dziecka lubiłem historię, interesowałem się nią, sporo czytałem. Zadam Ci pytanie - które z polskich miast jest najbardziej historyczne i polskie? Warszawa - prawa miejskie uzyskała przed 1300 rokiem, w 1526 została włączona do Korony Królestwa Polskiego jest obecnie wielkim, nowoczesnym miastem, Wrocław - jest bardzo ładny, ale przecież w większości był pod panowaniem niemieckim lub czeskim, Gdańsk - też przepiękne miasto, ale tak naprawdę Wolne Miasto Gdańsk to przecież były Prusy, dopiero po II wojnie światowej jest znowu polskie. A Kraków zawsze był polski, nawet w czasie zaborów był wolnym miastem. Zachowała się w nim ta polskość i to mnie w nim tak urzeka.

Powiedz Paweł od kiedy interesujesz się historią, czy zaraził cię nią jakieś nauczyciel w podstawówce?

- Pamiętam, że w podstawówce już w IV klasie brałem udział w konkursie wiedzy o II wojnie światowej. Startowali w nim uczniowie od klasy IV do VIII. Zająłem wtedy IV miejsce, dostałem nagrodę książkową. Tak więc myślę, że zainteresowania historyczne siedziały we mnie od początku, później nauczyciele pomogli mi je rozwijać.

Opowiedz proszę o Swoich młodych latach.

- Dzieciństwo spędziłem w Bobowiskach, żeby się dostać do Markuszowa trzeba było 4 km iść na piechotę lub jechać autobusem. W Bobowiskach najpierw chodziłem do szkoły, gdzie w klasach I-III moją wychowawczynią była pani Krystyna Pawelec. Od klasy IV chodziłem do szkoły w Markuszowie, gdzie moją wychowawczynią była pani Barbara Kanarek. Bardzo miło wspominać nauczycieli, wiadomo, że różnie to bywało (śmiech) raz się człowieku uczył, innym razem trochę mniej.... W dzieciństwie tak naprawdę oprócz nauki w szkole trzeba było sporo pomagać w domu, w polu, niewiele zostawało wolnego czasu. Kiedy już byłem starszy, można było od czasu do czasu w sobotę wyrwać się na zabawę do którejś z sąsiednich wsi.

A co po podstawówce?

- Można powiedzieć, że na początku trochę mnie nosiło, jak to młody - szukałem jakiegoś miejsca dla siebie w życiu, ale ostatecznie trafiłem do Krakowa - i tu jestem, mieszkam, żyję, pracuję i jestem szczęśliwy.

Powiedz, jak to się stało, że zostałeś przewodnikiem?

- Tak jak mówiłem, od wczesnych lat interesowałem się historią, potem pokochałem Kraków - i połączyłem te dwie pasje z chęcią przekazywania wiedzy na temat tego pięknego miasta, jego historii, zabytków, interesujących miejsc i ludzi. Chętnie przekazuję wiedzę, którą zdobyłem i staram się zarazić ludzi swoją miłością do Krakowa.

Co trzeba zrobić, żeby zostać przewodnikiem?

- Przede wszystkim najpierw trzeba było dobrze poznać Kraków, nauczyć się historii i architektury, a następnie po szkoleniu zdać egzamin federacyjny. Najpierw był kurs przygotowawczy, trwał 8 miesięcy - 3 razy w tygodniu po kilka godzin zajęć teoretycznych, a w sobotę dodatkowo był czas na mieście z wykładowcą, oglądając potem te miejsca w terenie. W międzyczasie były egzaminy pisemne, a końcowy egzamin polegał na tym, że komisja słuchała jak

opowiadam o Krakowie - zadawała pytania na które musiałem znać odpowiedzi. Pierwszego dnia trzeba opowiadać o Wzgórzu Wawelskim, kolejnego był egzamin na temat Kazimierza - chrześcijańskiego i żydowskiego, a trzeciego dnia na temat Starego Miasta. Każdego dnia egzamin trwał 5 godzin. Pytasz czy był bardzo trudny? Chyba najlepszą odpowiedzią będą liczby - na 29 osób, zdało nas 7.

Powiedz Paweł co najbardziej lubisz w Krakowie?

- Kraków (śmiech), cały Kraków!

No dobrze, ale czy są takie miejsca które szczególnie lubisz gdzie najlepiej Ci się wypoczywa?

- W Krakowie - wypoczywam w tym mieście, tak naprawdę wypoczywam pracując - kiedy oprowadzam wycieczki. Wczoraj był upał, grupa była wykończona i ja też, było duszno - mam dość ciężki strój, ten w którym oprowadzam, ale wraca człowiek do domu, bierze szybki prysznic i rano wstaje znowu z energią do życia! Bo uwielbiam to co robię. Jak się robi coś z pasją, to się nie czuje zmęczenia.

To fakt, Konfucjusz powiedział: Wybierz pracę, którą kochasz a nie przepracujesz ani jednego dnia w życiu! Co byś nam pokazał w Krakowie?

- Najlepiej wszystko – plan wycieczki zależy od tego co kto lubi, czym się interesuje. Na przykład niektórzy lubią Młodą Polskę - wybierają wtedy trasę Wyspiańskiego, jeśli jest się miłośnikiem militariów - to wtedy zaproponuję trasę związaną z tym tematem, ktoś może być fanem Tadeusza Kościuszki, ktoś inny Matejki, ktoś interesuje się architekturą a inny malarstwem. Niekiedy wybierają trasę królewską, inni chcą zwiedzać kościoły. Jeszcze inni wybierają trasę związaną z naszymi starszymi braćmi w wierze czyli Żydami, wtedy idziemy na Kazimierz...

Wczoraj przeszliśmy „trasę Wyspiańskiego” - zaczęliśmy od muzeum, potem Dom Menoffera, gdzie się urodził, a później ruszyliśmy podziwiać jego witraże w kościołach – u Franciszkanów, w Bazylice Mariackiej.

- A wiesz gdzie mieszkał Wyspiański? Na przykład na Placu Mariackim - tam jest tablica pamiątkowa na domu, ale mieszkał też na końcu Kanoniczej, tam gdzie wcześniej mieszkał Jan Długosz. Ojciec Stanisława - Franciszek był konserwatorem na Wawelu.

Paweł jak myślisz, czego na pewno nie wiem o Krakowie?

- Myślę, że każdego potrafię zaskoczyć wieloma ciekawymi legendami i historiami. Na przykład - czy wiesz, że maskarony na Sukiennicach wyrzeźbione zostały przez młodego Santi Gucciego, obecnie z tym nazwiskiem kojarzona jest słynna firma związana z projektowaniem mody. Czy wiesz, że Kraków jest najstarszym miastem w którym nieprzerwanie prowadzone są kroniki? Od 1300 roku. W innych miastach też są, ale Kraków jako jedyne miasto prowadzi je bez przerwy aż do czasów obecnych. Jest taka gazetka wydawana co dwa tygodnie przez miasto Kraków - nazywa się Kraków.pl. Na ostatniej stronie zamieszczane są ciekawe wydarzenia z lat minionych.

Która z krakowskich postaci fascynuje Cię najbardziej?

- W Krakowie jest bardzo dużo nietuzinkowych osób, każdy z nich jest interesujący. Wczoraj na przykład miałem wokalistę zespołu Pod Budą - z panem Andrzejem Sikorowskim zamieniamy często kilka słów. Zawsze bardzo ceniłem i lubiłem pana Zbyszka Wodeckiego, rozmawialiśmy ze sobą podczas krótkich spotkań. Kiedyś rano wychodząc z domu, usłyszałem piosenkę

Zacznij od Bacha, niedługo później spotykamy się na rynku i mówię mu od tym, a pan Zbyszek na to: „Wydaje mi się, że dopiero niedawno ją nagrałem”.

A która z postaci historycznych fascynuje Cię najbardziej? Kraków znany jest wybitnych postaci: królów nawet nie próbuję wymieniać (śmiech), ale Jan Długosz, Wit Stwosz, Jan Matejko, Stanisław Wyspiański, Stanisław Lem, Krzysztof Penderecki, Wisława Szymborska, Roman Polański, Andrzej Wajda. Co Ty na to?

- Bolesław Wstydlivy - bo to właśnie on lokował miasto Kraków. Miał niezwykłą wyobraźnię, kazał zaplanować wielki rynek. Wtedy też powstał charakterystyczny szachownicowy układ miasta, w który wpasowano zachowane elementy wcześniejsze - to było przedsięwzięcie na skalę europejską był to chyba największy rynek średniowiecznej Europy. Miał niezwykłą wizję, a jej efekt możemy podziwiać do dziś.

Poproszę o jeszcze jakąś ciekawostkę...

- Z przyjemnością, ale zapraszam do Krakowa na wycieczkę, wtedy będę mógł opowiedzieć ich mnóstwo (kontakt z p. Pawłem przez naszą redakcję).

Hmmm... myślę, że z przyjemnością zarówno dzieci jak i starsi obejrzą mechanizm zegarowy w Collegium Maius. Powstały w 1522 roku (trzecia już wersja) zegar był niezwykły - symbole słońca i księżyca poruszały się wraz z mechanizmem. Nieznane są okoliczności, w których zegar przestał działać. Zegar współczesny uruchomiono w 2000 roku. System komputerowy uruchamia pochod postaci historycznych i towarzyszący im fragment „muzyki” dworskiej z tabulatury Jana z Lublina, datowany na połowę XVI wieku, a także instrumentalną wersję pieśni akademickiej Gaudeamus Igitur. W orszaku poruszają się figury osób związanych z dziejami Akademii Krakowskiej: woźny, król Jadwiga, król Władysław Jagiełło, św. Jan z Kęt, Hugon Kołłątaj i rektor Stanisław ze Skalbmierza.

Tak ciekawie opowiadasz, że sądzę że niejedna osoba właśnie myśli o wyprawie do Krakowa! Opowiedz mi na koniec jeszcze coś na temat swojego pięknego stroju w którym oprowadzasz wycieczki.

- Zapraszam, można mnie spotkać na krakowskim Rynku, z przyjemnością oprowadzę zainteresowanych po Krakowie. Mam kilka strojów – nawiązują one do ubioru szlachty z przełomu XVII i XVIII wieku. Liberię, czyli strój wierzchni mam jedną, za to kilka żupanów - w kolorze żółtym, czerwonym, teraz szyje się burgundowym. Kołpak, czyli nakrycie głowy i szablę u boku. Na cieplejsze dni mam też kontusz, no i oczywiście buty szlacheckie - obecnie noszę tak zwane batorówki, krótkie - za kostkę.

Paweł, bardzo Ci dziękuję, że opowiedziałeś nam o swoim życiu w Krakowie.

- Było mi bardzo miło. Do zobaczenia w Krakowie!

Rozmawiała Agnieszka

Nasze przedszkole

Dobiegł koniec kolejnego roku szkolnego. Działalność przedszkola w okresie od stycznia do czerwca jak zawsze koncentrowała się na dziecku i jego wszechstronnym rozwoju.

W styczniu dzieci z grupy „Słoneczka” gościły w swoich progach babcie i dziadków, natomiast przedszkolaki z grupy „Żabki” i „Serduszka” zaprosiły gości do przedszkola w lutym. Nauczycielki powitały ciepłymi słowami szanownych gości, składając im serdeczne życzenia. Dzieci przygotowały piękne programy artystyczne, zaprezentowały swoje zdolności taneczne, muzyczne oraz aktorskie. Dumni dziadkowie podziwiali występy swoich wnuków, a w niejednym oku pojawiła się łezka wzruszenia. Na koniec wszystkie wnuczka obdarowały Babcią i Dziadków własnoręcznie przygotowanymi upominkami. Dopełnieniem uroczystych spotkań były słodkie poczęstunki w salach. To były naprawdę wyjątkowe dni, pełne radości oraz zabawy. Mamy nadzieję, że wspólnie spędzone w naszym przedszkolu chwile na długo pozostaną w pamięci zarówno dzieci jak i Babć oraz Dziadków.

Karnawał to czas zabaw i bali. W naszym przedszkolu w „ostatki” również dzieci miały bal. W każdej grupie wychowankowie tańczyli, uczestniczyli w konkursach, zabaw karnawałowych, a przede wszystkim prezentowali się w pięknych karnawałowych strojach i maskach.

Walentynki to święto, które na stałe wpisało się w nasz kalendarz uroczystości. W przedszkolu co roku celebруем waleńtyńkowe zwyczaje. W tym dniu dzieci poznały historię i tradycje tego święta, dowiedziały się m.in. jak ważne jest okazywanie uczuć i sympatii. Rozmawiały również o tym, jak można okazywać przyjaźń czy miłość bliskim osobom, że małe rzeczy i miłe słowo mogą sprawić drugiej osobie wiele radości. Przedszkolaki wykonywały interesujące prace plastyczne, których motywem przewodnim były serduszka. Nie zabrakło również wspólnych tańców przy dźwiękach najpiękniejszych piosenek. Dzień Walentynowy z pewnością można zaliczyć do udanego. Był to dzień miłych wrażeń i niespodzianek.

W lutym dzieci poznały zawód fryzjera. Z akcesoriami i przyborami fryzjerskimi przybyła do przedszkola właścicielka salonu fryzjerskiego w Markuszowie i zaprezentowała dzieciom swoje umiejętności jak również opowiedziała o swojej pracy.

Festiwal piosenki zimowej „Serduszek” zakończył miesiąc luty śpiewając. Dzieci prezentowały swoje umiejętności wokalne na forum grupy, wszyscy otrzymali dyplomy.

8 marca to wyjątkowy dzień w roku. Wtedy swoje święto obchodzą wszystkie kobiety, zarówno te duże, jak i te małe. W każdej grupie przedszkolnej w tym dniu radosna atmosfera panowała już od samego rana. Chłopcy ze szczególnym zaangażowaniem starali się, aby ten dzień uczynić wyjątkowo miłym. Jako mali prawdziwi dżentelmeni byli uprzejmi, uczynni i sympatyczni. Starali się wyręczać dziewczynki we wszystkich czynnościach, przez co czuły się one wyjątkowo docenione. Chłopcy składali dziewczynom życzenia, śpiewali im sto lat a także wręczali upominki. Dzień Kobiet w przedszkolu był więc dniem pełnym atrakcji i okazją do miłego spędzenia czasu.

Jak zawsze w marcu dzieci z przedszkola powitały śpiewem i wiosennym spacerem wiosną.

Pasowanie na przedszkolaka w „Żabkach” odbyło się też w miesiącu marcu. Pasowanie na przedszkolaka to jeden z ważniejszych momentów w życiu małego dziecka. Od tego dnia staje się ono pełnoprawnym przedszkolakiem. Podczas uroczystości pasowania dzieci mówią wierszyki i biorą udział w zabawach. Po uroczystości stają się już oficjalnie przedszkolakami, powoli wchodzą w świat nauki. To duży krok na ich drodze do samodzielności.

Teatrzyk z Białegostoku z bajką pt. ”Opowieść wielkanocna” gościł w naszym przedszkolu też w marcu. Dzieci były zachwycone przedstawieniem, a aktywny udział pozwolił małym widzom zapamiętać jego bohaterów.

Zawód florysta - właścicielka pracowni florystycznej w Markuszowie odwiedziła przedszkolaków. Opowiedziała dzieciom o swojej pracy, pokazała kwiaty oraz sposoby tworzenia wiązanek i bukietów.

W kwietniu do naszego przedszkola zawitało objazdowe planetarium. Przedszkolaki leżąc wygodnie, zrelaksowane odbyły podróż w niezwykle miejsca., oglądając film pt.”Magic Glob”. Poznały tematy związane z czasem na ziemi, dniem i nocą oraz porami roku.

Dzień Mamy i Taty to ważne wydarzenie dla dzieci i rodziców. W każdej grupie dzieci przygotowały dla swoich rodziców programy artystyczne oraz własnoręcznie wykonane upominki. Były brawa, łzy wzruszenia, milion całusów i oczywiście wspólny poczęstunek.

Dzień Dziecka to czas konkursów, pikników, wspólnych zabaw, dmuchańców i oczywiście słodkich poczęstunków i upominków. Żadnej z tych atrakcji nie zabrakło dzieciom w naszym przedszkolu.

W czerwcu grupa czterolatek wyruszyła na wycieczkę do Młyna Hipolit w Nowym Gaju. Przedszkolaki uwielbiają podróżować autokarem, zawsze towarzyszy im wesoły nastrój. Tam dzieci szukały skarbu w jaskini, a także uczestniczyły w zajęciach edukacyjnych na temat minerałów, szukały złota. Słoneczna pogoda zachęcała wszystkich do wspólnej zabawy. Wszystkim dopisywał dobry humor.

Dzieci pięcioletnie wybrały się na wycieczkę do szkoły. Tam spotkały się z Panią oraz dziećmi z grupy przedszkolnej. Od września to one już będą w zerówce. Spotkanie odbywało się w miłej, pełnej uśmiechów i wrażeń atmosferze. Dla wielu przedszkolaków, była to pierwsza wizyta w szkole, ale na pewno nie ostatnia.

Projekt czytelniczy „Jak nie czytam, jak czytam”-czterolatki odwiedziły szkołę z okazji zakończenia projektu czytelniczego. W wielkim skupieniu wysłuchały zaprezentowanych utworów literackich w wykonaniu dorosłych jak też i dzieci i młodzieży szkolnej.

Zakończenie roku w pięcioletkach rozpoczęło się polonezem. W tej grupie to etap zakończenia Edukacji Przedszkolnej. Po programie artystycznym, dzieci otrzymały dyplomy, książki oraz upominki z okazji ukończenia przedszkola. Rozstania z dziećmi zawsze wzbudzają w nas wiele emocji i wzruszeń.

WESOŁYCH WAKACJI „Góry i lasy, morze i rzeka... Tyle radości nas wszystkich czeka. Tyle radości daje nam lato, więc je serdecznie kochamy za to”. Wszystkim przedszkolakom i ich Rodzicom życzymy wesołych, słonecznych i bezpiecznych wakacji. Do zobaczenia we wrześniu!

Dyrektor przedszkola Maria Łubek

Działalność Gminnego Domu Kultury w Markuszowie w I poł. 2023 r.

Biblioteka: wypożyczanie na zewnątrz 2816 (książek 2661, czasopism 155), wypożyczanie na miejscu 80.

Liczba czytelników 212, liczba odwiedzin czytelników 1493.

Ferie z GDK – dom kultury przygotował dla dzieci i młodzieży program feryjny: w pierwszym tygodniu odbyły się warsztaty pt. "Przygoda z masą papierową", "Spotkania z zimną porcelaną", "Tworzenie zimy w słoiku", "Spotkanie z igłą i nitką" - tworzenie przytulank, "Tworzenie upominków z okazji Dnia Babci i Dziadka". W kolejnym tygodniu ferii odbywały się na warsztaty tańca nowoczesnego. 25 stycznia odbyła się wycieczka autokarowa do Warszawy do Centrum Nauki Kopernik i do kina. Pobyt w Centrum Nauki Kopernik był pełen wrażeń - ponad 400 eksponatów, wystawy tematyczne: Przeszłość jest dziś, Strefa Eksperymentowania, Majsternia, GraMy, strefa dla najmłodszych Bzzz! oraz Teatr Robotyczny i Teatr Wysokich Napięć oferują tyle atrakcji, że każdy znalazł coś interesującego dla siebie. 26 stycznia dla młodych widzów wystawiliśmy spektakl teatralny pt. "Dwie Dorotki". Interaktywna forma spektaklu, w której młodzi widzowie brali aktywny udział spodobała się publiczności. We wtorki i piątki odbywały się zajęcia aerobiku dla dorosłych. W czwartki prowadzone były zajęcia "sportowo na wesoło". W środy - zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży. W piątki - zajęcia teatralne dla najmłodszych (dzieci przełamują na zajęciach własną nieśmiałość i lęk przed publicznymi wystąpieniami, ćwiczą dykcję i mowę ciała). W środy prowadzone były warsztaty taneczne dla młodzieży (grupa starsza). Raz w tygodniu w GDK odbywają się próby zespołu teatralno-obrzędowego "Kalina", występ zobaczymy na dożynkach gminnych i powiatowych.

Z okazji **Narodowego Święta 3 Maja** w GDK została zaprezentowana uroczysta akademii. Przygotowali ją uczniowie klas: 5b i 6b Szkoły Podstawowej w Markuszowie pod kierunkiem p. Moniki Stryjeckiej i p. Eweliny Kuflewskiej. Towarzyszyła jej wystawa starych fotografii i prelekcja historyczna.

W maju w GDK prowadzone były **spotkania z młodzieżą** z naszej Szkoły Podstawowej. Młodych czytelników wprowadzaliśmy w tajniki książek prowadząc lekcje biblioteczne zapoznające z księgozbiorem, zasadami wypożyczania książek, ciekawymi pozycjami książkowymi. Zapoznawaliśmy także młodzież i mieszkańców z unikalnym starymi fotografiami dokumentującymi ważne wydarzenia z naszej historii i życie codzienne mieszkańców Markuszowa przed laty. Wystawa starych fotografii codziennie dostępna była w GDK dla wszystkich zainteresowanych przez całe półrocze 2023 r.

Z okazji **Dnia Mamy i Dnia Ojca** młodzi uczestnicy wykonywali w domu kultury piękne laurki oprawione we własnoręcznie wykonane kolorowe ramki.

3 czerwca - **Dzień Dziecka z GDK** to impreza adresowana dla najmłodszych mieszkańców gminy i parafii Markuszów oraz ich rodzin. Cieszymy się, że tak wiele osób uczestniczyło w naszej imprezie. Całe rodziny doskonale się bawiły. Przygotowaliśmy z tej okazji wiele atrakcji - była duża zjeżdżalnia, popcorn, kolorowa wata cukrowa, zestawy do puszczania olbrzymich mydlanych baniek, kącik dla najmłodszych, mnóstwo zabaw, gier i konkursów z nagrodami. Młodzi uczestnicy wprawiali się ponadto w strzelaniu z łuku do tarczy, rywalizowali ścigając się

w zespołowych konkurencjach zręcznościowych i szaleli na zjeżdżalni. W konkursach można było wygrać zestawy do puszczania baniek i słodycze. Dzięki współpracy z p. Moniką Jusiak z "Warsztatowni" wszystko było wzorowo przeprowadzone. Na zakończenie imprezy dla wszystkich uczestników, przygotowaliśmy pyszne kiełbaski prosto z grilla oraz soczki. Wszelkie przygotowane atrakcje, dzięki współpracy z Gminną Komisją ds. Profilaktyki były bezpłatne dla wszystkich uczestników.

17 czerwca **prezentacja widowiska „Miodobranie”** podczas jubileuszowego 50. Sejmiku Wiejskich Zespołów Teatralnych, który odbył się w Stoczku Łukowskim

Wakacje z GDK. Dom kultury jak co roku przygotował dla dzieci, młodzieży i rodziców, wiele wakacyjnych atrakcji: m.in. biegi uliczne z nagrodami dla wszystkich uczestników, wycieczki autokarowe do wodnego parku, rajdy rowerowe, konkursy biblioteczne, zajęcia plastyczne, sportowe, konkurs czytelnicy, codzienna gra w tenisa itp.

Biegi Uliczne w Markuszowie mają już ćwierć wieku. W Markuszowie po raz 25. 9 lipca w niedzielne słoneczne popołudnie spotkali się miłośnicy aktywnego spędzania czasu. Organizatorem imprezy był GDK. Na uczestników czekały z racji jubileuszu bardzo atrakcyjne nagrody m.in.: materace biwakowe i materace do pływania, ogromne dmuchane lizaki, wielkie i nieco mniejsze koła pływające, dmuchane pączki, koła do pływania Star Wars oraz wiele innych równie ciekawych nagród. Każdy z biegających otrzymał nagrodę oraz soczek. Niektórzy zawodnicy biegli w swojej kategorii wiekowej oraz w kategorii OPEN.

W biegach wzięło udział 60 osób w 5 kategoriach wiekowych: Grupa 1 poniżej SP (dystans ok. 120m), Grupa 2 kl. 1-2 SP (dystans ok. 220m), Grupa 3 kl. 3-4 SP (dystans ok. 220m), Grupa 4 kl. 5-6 SP (dystans ok. 500m), Grupa 5 kl. 7-8 SP i Dorośli OPEN (dystans ok. 1000m). W kategorii 1 zwyciężyli: I miejsce Franciszek Guziak, II Iga Kopyś, III Wojciech Malicki, IV Gabrysia Kuzioła, V Nikola Stańczyk. W kategorii 2 zwyciężyli: I miejsce Nela Macewicz, II Emilia Brilowska, III Oliwia Stańczyk, IV Nela Macewicz, V Kornelia Józwiak. W kategorii 3 zwyciężyli: I miejsce Iza Węgorek, II Roksana Gawarecka, III Cyprian Wójcik, IV Martyna Woch, V Antoni Jaszczewski. W kategorii 4 zwyciężyli: I miejsce Mateusz Serewa, II Mateusz Mańka, III Sebastian Kuźma, IV Igor Wójcik, V Wiktoria Pecio. W kategorii 5 zwyciężyli: I Kuba Wójcik, II Grzegorz Filus, III Sylwester Kopyś IV Piotr Guziak, V Daniel Chyliński.

Wszystkim uczestnikom i zwycięzcom serdecznie gratujemy. Dziękuję rodzicom za pomoc w przeprowadzeniu biegów, pomoc medyczną, zabezpieczenie trasy i wszelką pomoc w przeprowadzeniu imprezy. Szczególne podziękowania należą się wszystkim rodzicom, którzy pomagali przy zabezpieczeniu trasy biegów. Dziękuję też Paulinie Łowczak za prowadzenie zapisów uczestników i wydawanie napojów, Adamowi Wójcikowi za organizację obstawiania mety oraz Krystynie Łowczak za pomoc medyczną. Dziękuję Pawłowi i Paulinie za pomoc w przygotowaniach do imprezy; nadmuchiwanie nagród i dokumentację fotograficzną. Dziękuję za wspólny udział w imprezie uczestnikom, licznej publiczności i kibicom. Nagrody w tegorocznych biegach sfinansowała GKPiRPA w Markuszowie.

Dyrektor GDK Sławomir Łowczak

Sesje Rady Gminy Markuszów

XXXVI sesja rady Gminy Markuszów 27 stycznia 2023r.

Podczas sesji rada przyjęła uchwały:

- w sprawie uchwalenia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na 2023 rok;
- zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia "Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Markuszów";
- zmieniająca uchwałę w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Markuszów i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- w sprawie określenia wysokości górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych oraz osadników przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych;
- w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Markuszów w sprawie nadania miejscowości Markuszów statusu miasta;
- w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości położonej w miejscowości Markuszów (stara apteka);
- w sprawie zmian budżetu gminy na rok 2023;
- w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Puławskiemu - 3 uchwały dotyczyły udziału finansowego w modernizacji drogi Płonki - Kaleń, udziału w dokumentacji projektowej drogi Markuszów - Góry - Gutanów 67.500 zł. oraz 60.000 zł na opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę ul Cmentarnej w Markuszowie);
- w sprawie stawki za 1 km przebiegu pojazdów w Gminie Markuszów -89 gr dla samochodu do 900 cm sześć i 1,15zł dla samochodu o pojemności pow. 900 cm. Sześciennych;
- w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Wójta gminy.

Podczas sesji wójt przedstawił kwestię próby odzyskania praw miejskich przez Markuszów. Wójt wyjaśnił, że na przełomie roku pojawiła się informacja ze strony Urzędu Wojewódzkiego o możliwości starania się o odzyskanie praw miejskich przez 32 miejscowości z terenu województwa Lubelskiego, którym je odebrano dekretem carskim po powstaniu styczniowym za uczestnictwo i pomoc powstańcom. Procedura w tym roku ma być nieco łatwiejsza do przejścia. Odpowiedź na pismo skierowane do rady była pozytywna. Pierwszy etap tej procedury to konsultacje społeczne. W uchwale jest propozycja konsultacji podczas zebrań wiejskich. Poznamy opinie mieszkańców na ten temat, równolegle będziemy przygotowywać wniosek, który trzeba złożyć do 31 marca. Wójt wyjaśnił radnym, że podatki są uchwalane przez radę gminy rokrocznie na podstawie takich samych stawek ustawowych. Stawki są na takim poziomie, na jaki się zgodzi Rada Gminy w danej gminie - bez względu czy to jest rada gminy, czy miasta. Nie ma potrzeby wymiany dokumentów. Wstępnie ustaliliśmy, że chcemy zgłosić we wniosku obręb geodezyjny Markuszów jako granice miasta. Nie idzie za tym podwyżka wynagrodzenia wójta, bo

niektórzy o to pytali. Jedyne koszty, które się pojawiają, to wymiana szyldów i pieczętek. Plusy są takie, że gmina będzie mogła korzystać ze środków przeznaczonych dla obszarów miejskich i nie traci środków dla obszarów wiejskich - czyli dalej możemy aplikować o środki z programu rozwoju obszarów wiejskich, a nauczyciele nie tracą dodatku wiejskiego. Odzyskanie praw miejskich oznaczać będzie raczej zmianę prestiżową, no i będzie to oddanie sprawiedliwości historycznej. Na tym właśnie opiera się ogólnie pomysł rządowy, bo jest to związane ze 160 rocznicą obchodów wybuchu powstania styczniowego, która przypada właśnie w tym roku. Po wyjaśnieniu kilku wątpliwości związanych z granicami terenu miejskiego, zgłaszanych przez radnych, wójt podsumował, że decyzja ostateczna należy do rady, ale najważniejsze jest to, co powiedzą mieszkańcy, dlatego ważne jest żebyśmy w miarę sprawnie przeprowadzili te konsultacje społeczne, bo jeżeli mieszkańcy się wypowiedzą na nie, to sytuacja pozostanie bez zmian. Natomiast według oceny Wojewody i MSWA, Markuszów ma szansę, żeby prawa miejskie odzyskać. (uchwałę podjęto jednogłośnie).

Innym tematem, który wywołał dłuższą dyskusję była kwestia sprzedaży starej apteki. Radna Szymczyk zaproponowała, żeby włączyć do decydowania w tej sprawie zebranie wiejskie. Wójt oraz mecenas poinformowali, że zgodnie z ustawą o zbyciu decyduje Rada Gminy a nie zebranie wiejskie. Projekty ewentualnego zagospodarowania tego budynku nie powiodły się i z racji jego stanu prawnego najprawdopodobniej nie powiodą się i w przyszłości. Ciężko jest bowiem zdobyć środki na połowę jednej bryły budynku, z której jedna część należy do gminy, a druga do właściciela prywatnego - stąd ten wniosek. Wpłynął wniosek właścicielki drugiej części budynku o nabycie tej nieruchomości. Zbycie nastąpi w drodze przetargowej, gdyż według opinii radcy prawnego budynek nie spełnia przesłanek do zastosowania trybu bezprzetargowego. Ostatecznie rada przyjęła uchwałę 10 głosami „za” przy 1 „przeciw” i 2 wstrzymujących się (A. Szymczyk, K. Dąbrowska nie wzięły udziału w głosowaniu). Ostatnim punktem, w którym została wywołana dyskusja było rozpatrzenie skargi na wójta. Rada ostatecznie odrzuciła skargę mieszkanki na nieterminowe załatwienie wniosku o umorzenie opłaty za wodę i ścieki jako bezzasadną (8 głosów za, 7 przeciw).

XXXVII sesja rady Gminy Markuszów 29 marca 2023 r.

Na początku sesji rada uczciła pamięć zmarłej skarbnik gminy Krystyny Soldek minutą ciszy.

W trakcie sesji radni przyjęli uchwały w sprawie:

- zmian budżetu gminy;
- wystąpienia do MSWiA z wnioskiem o dokonanie zmiany rodzaju miejscowości;
- podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia udzielane w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”;
- w sprawie wprowadzenia zmiany do uchwały dotyczącej opłaty targowej i określenia zasad ustalania i poboru oraz terminów płatności, wysokości stawek opłaty i zarządzenia jej poboru w drodze inkasa (ustalenie dodatkowego inkasenta);
- powołania Rady Społecznej działającej przy SPZOZ - Gminnym Ośrodku Zdrowia w Markuszowie. Skład nowej

radcy: Przedstawiciel Wojewody - Marek Woch, Anna Pawłot, Ewa Szymańska, Anna Szymczyk, Sylwia Dec-Nader, Tomasz Tomaszewski, Anna Filipiak, Edyta Staniak;

- wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu lokalu położonego w miejscowości Markuszów przy ul. Lubelskiej 78. (lokal użytkowy w budynku przedszkola);

- wyrażenia zgody na bezprzetargowe oddanie w dzierżawę na okres powyżej 3 lat nieruchomości gruntowych stanowiących własność gminy Markuszów;

- uzupełnienia składu komisji skarg, wniosków i petycji o S. Opolskiego. Skład komisji po uchwale: S. Opolski, K. Dąbrowska, K. Buczkowski, A. Stasiak, K. Gawron.

Rada rozpoczęła procedowanie zmiany uchwały w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania spłaty lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Markuszów lub jej jednostkom podległym, ale ostatecznie uchwałę zdjęto z porządku obrad (brak zgody co do długości terminu rozpatrzenia odwołań).

Wójt przedstawi sprawozdanie z działalności między sesjami. Poinformował w nim o wynikach konsultacji w sprawie nadania praw miejskich Markuszowowi. Wyniki ogólne konsultacji: za odzyskaniem praw miejskich opowiedziało się 52% mieszkańców, przeciw 35%, ale ponieważ w samym Markuszowie mieszkańcy nie byli za odzyskaniem praw miejskich, dlatego wójt nie przedstawił radzie uchwały w tej sprawie złożenia wniosku do MSWiA.

Radna Anna Pawłot podziękowała za zaangażowanie mieszkańców Bobowisk w ułożenie kostki wokół remizy.

Przewodniczący Rady odczytał skargę mieszkańca na działalność Wójta Gminy Markuszów, która wpłynęła do RIO w Lublinie i została przekazana zgodnie z właściwą do Przewodniczącego Rady Gminy w celu jej rozpatrzenia.

XXXVIII sesja rady Gminy Markuszów 18 maja 2023 r.

Sesja została zwołana na wniosek wójta, jednak przewodniczący zwołał ją z przekroczeniem terminu wynikającego z ustawy, co stało się przyczyną nieobecności wójta (miał wcześniej zaplanowany wyjazd), wójta zastępowała sekretarz B. Tkaczyk-Żurawska. Głównym tematem było powołanie skarbnika gminy, po rozstrzygniętym konkursie. Ostatecznie rada skarbnika nie powołała.

Rada ponadto podjęła uchwały w sprawie zmian w budżecie i wieloletniej prognozie finansowej oraz zatwierdziła plan pracy komisji rewizyjnej.

Sesję rozpoczęły tłumaczenia przewodniczącego, dlatego sesja zwołana została po ustawowym terminie. Radny Zawada zgłosił wniosek o rozszerzenie porządku obrad o szereg punktów, ale byłaby na to potrzebna zgoda wójta, zastępująca wójta p. sekretarz powiedziała, że wójt wyraził zgodę na piśmie na zgłoszony mu wcześniej przez radnego Osucha punkt dotyczący zatwierdzenia planu pracy komisji rewizyjnej, inne wnioski, nie mogą być procedowane bez zgody wójta. Ostatecznie rada przyjęła 8 głosami porządek obrad z poprawką dotyczącą planu pracy komisji rewizyjnej.

Rada przystąpiła do powołania skarbnika gminy. Kandydatką była pani Anna Górna. Wniosek o powołanie skarbnika wójt złożył na piśmie. Kandydatka została wyłoniona w trybie konkursu. Konkurs był ogłoszony dwukrotnie - w pierwszym postępowaniu nie zgłosił się żaden kandydat, w drugim wpłynęła jedna kandydatura

- p. Anny Górnej. Komisja konkursowa po przeanalizowaniu dokumentów oraz rozmowie z kandydatką stwierdziła, że kandydatka spełnia wymagania formalne oraz wykazuje się wiedzą niezbędną do wykonywania obowiązków skarbnika szczególnie z zakresu finansów publicznych rachunkowości. W związku z tym, że skarbnika powołuje rada gminy na wniosek Wójta Gminy, wójt prosi o przychylenie się do tego wniosku. Radna A. Szymczyk poprosiła o przedstawienie swojej kandydatury przez p. A. Górna a S. Murawski zapytał czy ma doświadczenie w pracy w samorządzie. Innych pytań nie było. W głosowaniu 7 radnych poparło kandydatkę, jednak 8 radnych zagłosowało przeciw, co oznaczało, że rada nie powołała skarbniczki.

Następnie rada głosowała uchwałę w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej. Projekt zmiany dotyczył inwestycji zaopatrzenia w wodę i oczyszczanie ścieków. Oferta przetargowa przewyższa zaplanowaną kwotę o 373 000 zł. Pokrycie różnicy zaplanowano ze zwrotu podatku VAT. Rada przyjęła jeszcze uchwały w sprawie zmian w budżecie oraz zatwierdziła plan pracy komisji rewizyjnej.

Przewodniczący Rady Gminy oddał głos mieszkańcom Łan, którzy złożyli petycję w sprawie budowy wieży 5G. Mieszkańcy przedstawili swoje stanowisko i obawy co do budowy tej wieży. Boją się o swoje zdrowie i sprzeciwiają się tej budowie. W imieniu Urzędu wypowiedziała się sekretarz gminy – poinformowała zebranych, że sprawa budowy wieży nie należy do właściwości Gminy Markuszów. Pozwolenie na budowę masztu wydaje starostwo powiatowe i gmina nie ma tu nic do powiedzenia. Teren zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego jest przeznaczony pod usługi oraz inwestycje, a jego właściciel wyraził zgodę na lokalizację. Gmina przekaże petycję mieszkańców, zgodnie z właściwością do starostwa.

XXXIX sesja 29 czerwca 2023 r.

Na sesji rada powołała skarbnika gminy. Nie udzieliła wójtowi wotum zaufania oraz nie podjęła uchwały w sprawie udzielenia wójtowi absolutorium, po wcześniejszym przyjęciu sprawozdania finansowego za rok 2022.

Na wstępie wójt udzielając odpowiedzi na zapytanie radnej Dąbrowskiej przedstawił drogi, które będą w tym roku wykonane zgodnie z harmonogramem ustalonym z wykonawcą: droga za cmentarzem (przedłużenie ul. Syberia); droga w Górach-Kolonii, łącząca drogę gminną w kierunku Garbowa z drogą powiatową w kierunku Gutanowa; Olszowiec - droga w kierunku sołtysa; Łany w kierunku Zabłocia, od drogi powiatowej do skrzyżowania z kolejką (połączenie z odcinkiem wykonanym w zeszłym roku); Góry Kolonia – kontynuacja od zakończenia odcinka wykonanego wiosną tego roku w kierunku sołtysa; Markuszów łącznik (obok p. Banaszek) między drogą wojewódzką a drogą gminną za cmentarzem.

Następnie rada podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia gminy do partnerskiego projektu cyfrowego w ramach działania „Cyfrowe Lubelskie” (projekt zakłada m.in. zakupy sprzętu oraz zintegrowanego oprogramowania dla urzędu gminy).

Kolejnym punktem było powołanie skarbnika gminy. Do trzeciego z kolei konkursu przystąpiła jedna osoba - p. Anna Szymczyk z Puław. Komisja konkursowa zarekomendowała jej kandydaturę do zatrudnienia, wójt przedstawił radzie stosowny wniosek. Kandydatka na sesji

odpowiadała na pytania radnych, po czym odbyło się głosowanie. Rada gminy jednogłośnie powołała kandydatkę na skarbnika gminy.

Kolejnymi podjętymi uchwałami były:

- zmiana uchwały w sprawie określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego;
- w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego;
- w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej;
- w sprawie zmian budżetu gminy na 2023 rok.

Rada przystąpiła do rozpatrzenia Raportu o stanie Gminy Markuszów za 2022 rok. Przewodniczący zapytał czy są jakieś pytania do wójta. Pytań nie było. Wójt przedstawił sposób opracowania raportu, sytuację gminy określając jako dobrą. Następnie przewodniczący zarządził głosowanie nad wotum zaufania. 7 radnych było „za” (K. Gawron, S. Osuch, K. Gawron, S. Dec-Nader, T. Nowaczyk, A. Filipiak, A. Pawłot), pozostała 8 zagłosowała „przeciw”, co oznacza, że po raz kolejny wójtowi nie udzielono wotum zaufania, ponieważ dla przyjęcia uchwały jest potrzebnych 8 głosów (bezwzględna większość).

Wójt podziękował radnym, którzy zagłosowali za wotum.

Rada następnie zajęła się rozpatrzeniem sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu wraz z informacją o stanie mienia Gminy Markuszów za 2022 rok. Odczytano uchwałę Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w sprawie pozytywnej opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy za 2022 r. przedłożonym wraz z informacją o stanie mienia gminy oraz uchwałę Komisji Rewizyjnej w sprawie wniosku o udzielenie absolutorium dla Wójta Gminy Markuszów za 2022 rok.

Wójt poinformował, że budżet był wykonany na poziomie wydatków 91,61% i dochodów 94,99%. Podkreślił poważny stopień zaawansowania inwestycyjnego oraz poinformował o zakończeniu kompleksowej kontroli RIO w urzędzie, która wypadła pozytywnie. „Jest to ukłon w kierunku ś.p. pani skarbnik, która pracowała nad tym budżetem”. Podziękował również p. Bożenie Kołodziej, która dokończyła pracę przy budżecie, przygotowując stronę sprawozdawczą. Podziękował wszystkim, którzy byli zaangażowani w wykonanie tego budżetu, przede wszystkim ś.p. pani skarbnik Krystynie Sołdek, a także pracownikowi zamówień publicznych p. Anecie Furdal oraz p. Stefanowi Gajdzie odpowiedzialnemu za inwestycje.

Rada w głosowaniu przyjęła sprawozdanie z finansowego wraz ze sprawozdaniem Wójta Gminy Markuszów z wykonania budżetu gminy za 2022r. W tym głosowaniu wystarcza zwykła większość. „Za” zagłosowało 8 radnych (K. Gawron, K. Gawron, S. Dec-Nader, T. Nowaczyk, A. Filipiak, S. Osuch, A. Pawłot oraz A. Szymczyk) pozostali radni wstrzymali się od głosu.

Następnie rada jednogłośnie podjęła uchwałę w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego SPZOZ w Markuszowie za 2022 rok.

Ostatnią uchwałą głosowaną na tej sesji było udzielenie absolutorium Wójtowi Gminy Markuszów z tytułu wykonania budżetu za 2022 r. Uchwała nie została podjęta, ponieważ do jej uchwalenia potrzeba bezwzględnej większości głosów (8), „za” zagłosowało 7 radnych (S. Osuch, K. Gawron, K. Gawron, S. Dec-Nader, A. Filipiak, T. Nowaczyk, A. Pawłot), pozostali wstrzymali się od głosu.

W wolnych wnioskach radna Szymczyk zapytała wójta

czy plac zabaw w Markuszowie ma opiekuna. Wójt odpowiedział, że tak. Radny Stasiak zarzucił, że wójt nie realizuje postanowień zebrania wiejskiego, które wskazało osobę do obsługi placu. Wójt odpowiedział, że zatrudnianie pracowników gminy jest kompetencją wójta, a nie zebrania wiejskiego.

Przewodniczący odczytał pismo – wniosek o dokonanie przeglądu i rozebranie budynku gospodarczego w Zabłociu. Wójt stwierdził, że budynek jest do rozbioru i sprawa nie powinna trafić na sesję. Ostatecznie ustalono, że komisja rewizyjna dokona przeglądu budynków.

Radna S. Dec-Nader poprosiła przewodniczącego o zapoznanie z pismem wojewody, które było skutkiem pisma wysłanego przez wójta po ostatniej sesji, poprosił o to również wójt. Przewodniczący pisma nie odczytał, tłumaczył, że wysłał radnym mailem.

Na podstawie protokołów z sesji opr. L. Łuczywek

Informacja o wykonaniu budżetu gminy Markuszów za 2022 r.

Wyszczególnienie		Plan na 2022 (po zmianach)	Wykonanie za 2022 rok	% wykona nia
A.	DOCHODY	23 924 645,15	22 724 861,61	94,99
B.	WYDATKI	24 153 745,15	22 127 972,20	91,61
C.	Nadwyżka / Deficyt (A-B)	-229 100,00	596 889,41	X
D1.	PRZYCHODY OGÓŁEM z tego :	2 883 100,00	2 946 363,95	102,19
D1.1	Kredyty, pożyczki	0,00	0,00	X
D1.1.1	Na pokrycie deficytu	0,00	0,00	X
D1.2.	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 8 UFP	400 208,73	400 208,73	100,00
D1.3.	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 UFP	2 482 891,27	2 546 155,22	102,55
D2.	ROZCHODY OGÓŁEM, z tego:	2 654 000,00	2 654 000,00	100,00
D2.1.	Spląty kredytów i pożyczek	654 000,00	654 000,00	100,00
D2.2.	Inne cele (lokaty)	2 000 000,00	2 000 000,00	100,00

I. Kwota wykorzystanych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w 2022 roku:

1) Dochody uzyskane w 2022 roku z tytułu realizacji programów i projektów z udziałem środków UE 266 918,72 zł, w tym:

- dochody bieżące 148 600,50 zł;
- dochody majątkowe 118 318,22 zł, z tego: z budżetu UE 266 918,72 zł, z innych źródeł 0,00 zł

2) Wydatki na programy i projekty realizowane z udziałem środków UE 100 000,00 zł w tym: wydatki bieżące - 87 500,00 zł, wydatki majątkowe - 12 500,00 zł, z tego: finansowane z budżetu UE - 12 500,00 zł, finansowane udziałem własnym - 0,00 zł

II. Kwota zobowiązań wymagalnych – brak

III. Kwota dotacji otrzymanych z budżetu jednostek samorządu terytorialnego – brak

IV. Kwota dotacji udzielonych innym jednostkom samorządu terytorialnego – 5 000,00 zł, z tego: dotacja celowa na pomoc finansową dla Powiatu Puławskiego z przeznaczeniem na zakup mundurów bojowych dla OSP Markuszów.

V. Kwota dotacji udzielonych jednostkom spoza sektora finansów publicznych - brak

VI. Pozostałe dotacje - dotacja podmiotowa dla Gminnego Domu Kultury -180 000 zł

Bądź widoczny, bądź bezpieczny

Fot. Starostwo Powiatowe w Puławach

Święto Rodziny w Wólce Kątnej

BEZPIECZNE WAKACJE!

Powitanie lata z OSP KSRG Markuszów

Autor mapy Dominicjan Grabowski

Fot. Grzegorz Frąc